

International Labour
Organization

**Studiul de Evaluare a Cunostițelor, Atitudinilor, Practicilor
privind HIV/SIDA
ale persoanelor angajate în câmpul muncii
în Republica Moldova**

Raport Final

Organizația Internațională a Muncii

Chișinău-2008

Copyright © Organizația Internațională a Muncii 2009

Publicațiile Biroului Internațional al Muncii se bucură de protecția drepturilor de autor în baza Protocolului 2 la Convenția universală privind drepturile de autor. Reproducerea unor scurte fragmente din aceste publicații este însă permisă, cu condiția menționării sursei. Pentru obținerea drepturilor de reproducere sau traducere, se va adresa o solicitare Biroului de Publicații (Drepturi și licențe), Biroul Internațional al Muncii, CH-1211 Geneva 22, Elveția. Biroul Internațional al Muncii se bucură să primească astfel de solicitări.

Bibliotecile, instituțiile și alți utilizatori înregistrați la organizațiile care se ocupă de protecția drepturilor de reproducere, pot face copii după aceste materiale în conformitate cu autorizațiile care le sunt emise în acest scop. Vizitați www.ifrro.org pentru a afla organizațiile care se ocupă de protecția drepturilor de autor în țara Dvs.

Raportul a fost elaborat de către Ludmila Malcoci, doctor habilitat în sociologie, și finalizat cu ajutorul experților naționali Mihai Ciocanu, doctor habilitat în medicină, conferențiar universitar, Director al Centrului Național de Management în Sănătate al Ministerului Sănătății în Republica Moldova; Elena Vâtcărău, Șef Secție Statistica Pieței Muncii și Demografiei, Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova.

Colectarea datelor a fost efectuată de către compania de cercetare CBS-AXA. Coordonatorul studiului: Andrei Luchian și Ion Jigau.

Catalogarea OIM în Publicare

Malcoci, Ludmila

Studiul de Evaluare a Cunoștințelor, Atitudinilor, Practicilor privind HIV/SIDA ale persoanelor angajate în câmpul muncii în Republica Moldova: Raport Final / Ludmila Malcoci; Organizația Internațională a Muncii. - Budapesta: OIM, 2009
64 p.

ISBN 9789228221992 (versiunea pentru tipar)

ISBN 9789228222005 (versiunea pdf pentru pagina web)

Biroul Internațional al Muncii

studiu / HIV/SIDA / testarea la HIV / sănătatea ocupațională / atitudine / Moldova, Republica

15.04.2

Denumirile utilizate în publicațiile OIM, în conformitate cu practica Națiunilor Unite, precum și prezentarea materialelor din aceste publicații nu exprimă în nici un caz opiniile Biroului Internațional al Muncii cu privire la statutul juridic al unei țări, al unei zone sau al unui teritoriu sau al autorităților care le guvernează, și nici la delimitarea granițelor acestora.

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în articole, studii și alte lucrări le revine exclusiv autorilor, iar publicarea lor nu echivalează cu o susținere a opiniilor exprimate în aceste materiale din partea Biroului Internațional al Muncii.

Referirile care se fac la denumirile unor firme, produse și procese comerciale nu implică faptul că sunt susținute de Biroul Internațional al Muncii, iar faptul că anumite firme, produse sau procese comerciale nu sunt menționate nu constituie un semn de dezaprobare a acestora.

Publicațiile BIM și produsele electronice pot fi obținute în marile librării sau prin intermediul birourilor locale ale OIM din numeroase țări, sau direct la adresa ILO Publications, International Labour Office, CH-1211 Geneva 22, Elveția. Cataloagele sau listele de noi publicații se pot obține gratuit de la adresa de mai sus sau prin email, scriind la adresa: pubvente@ilo.org.

Vizitați site-ul nostru pe Internet: www.ilo.org/publns

Tipărit și machetat în Republica Moldova în 2009

CUPRINS

Introducere	5
Acronime	6
Obiectivele și metodologia	7
Sumar	10
Capitolul 1. Caracteristici social-demografice ale respondenților	12
Capitolul 2. Nivelul de cunoștințe al persoanelor angajate în câmpul muncii despre HIV/SIDA	13
Capitolul 3. Comportamentul sexual al persoanelor angajate în câmpul muncii	18
Capitolul 4. Atitudinea populației angajate în câmpul muncii față de persoanele care trăiesc cu HIV	24
Capitolul 5. Consilierea și testarea voluntară la HIV	28
Capitolul 6. Politica întreprinderilor cu referință la HIV	33
Concluzii și Recomandări	43
Anexe	46
Lista diagramelor	62
Lista tabelor	64

INTRODUCERE

Guvernul Republicii Moldova întreprinde un sir de acțiuni în vederea profilaxiei infecției HIV și reducerii răspândirii ei, deoarece HIV/SIDA este o problemă prioritară de sănătate publică. O confirmare în acest sens este aprobarea Legii „Cu privire la profilaxia HIV/SIDA” în variantă nouă, dezvoltarea cadrului legal pentru cabinetele de consiliere și testare voluntară la HIV și hepatitele virale, deschiderea a 6 cabinete pilot de consiliere și testare voluntară la HIV și hepatite virale, efectuarea unor campanii naționale în domeniul profilaxiei HIV/SIDA cu suportul donatorilor externi, asigurarea accesului persoanelor bolnave de SIDA la tratament antiretroviral gratuit, supravegherea de santinelă a HIV în populațiile cheie cu risc sporit.

Cu toate acestea, după cum denotă datele Centrului Național Științifico-practic de Medicină Preventivă, HIV/SIDA continuă să se răspândească. Astfel, în anul 2007 au fost depistate și înregistrate 731 cazuri noi de infecție, sau cu 113 cazuri mai mult decât în anul 2006 (618 cazuri). Incidența HIV constituie 17,41 la 100.000 populație. Indicele prevalenței HIV constituie 98,73 la 100.000 populație. În anul 2007 au fost înregistrate 214 cazuri noi de persoane care au manifestat clinică maladiei SIDA. În total în perioada 1987-2007 au făcut maladia SIDA 528 de persoane. Infecția HIV continuă să afecteze populația de vârstă reproductivă și aptă de muncă. Astfel, conform aceleiași surse indicate anterior, incidența HIV în rândurile populației de vârstă 15-24 de ani a sporit în anul 2007 comparativ cu anul 2006 de la 13,32 la 100 mii de populație la 14,34 la 100 mii de populație.

Din păcate aceste tendințe fac ca infecția HIV să afecteze forța de muncă din Republica Moldova, care va conduce în viitorul apropiat la excluderea unui număr destul de mare de angajați calificați din sfera muncii, la reducerea calității vieții familiilor lor și la diminuarea creșterii economice.

Organizația Internațională a Muncii este îngrijorată de efectele pe care le poate avea infecția HIV asupra forței de muncă din Republica Moldova, din aceste considerente pune accentul pe abordarea problemei HIV/SIDA în lumea muncii, inclusiv luarea unor măsuri specifice la nivel de comunități și de întreprinderi în vederea prevenirii răspândirii maladiei date. În acest context OIM promovează implementarea politicilor privind HIV/SIDA la locul de muncă în Moldova începând cu anul 2006. Cadrul legal cu referire la HIV și relațiile de muncă a fost examinat de un studiu de compatibilitate a legislației Republicii Moldova în domeniul HIV/SIDA la locul de muncă cu legislația și recomandările internaționale. Raportul final al studiului a identificat imperfecțiunile legislației și a oferit părților implicate recomandări în vederea ajustării legislației naționale la normele și standardele internaționale.

Legile de unele singure nu pot reduce efectele nefaste ale HIV/SIDA asupra societății și creșterii economice, prin urmare este necesar de a consolida capacitățile locale ale actorilor din lumea muncii de a aborda această problemă. Cîteva inițiative de elaborare, implementare a activităților de prevenire HIV au loc în Moldova, inclusiv educarea angajaților referitor la HIV/SIDA, promovarea toleranței zero față de discriminarea persoanelor care trăiesc cu HIV, asigurarea respectării drepturilor persoanelor HIV pozitive la locul de muncă în ceea ce privește angajarea în câmpul muncii, concedierea, perfecționarea, salariile etc.

Organizația Internațională a Muncii a inițiat și efectuat cercetarea Cunoștințelor, Atitudinilor și Practicilor persoanelor angajate în câmpul muncii privind HIV/SIDA în perioada lunie-Septembrie 2008. Pînă acum în Republica Moldova nu a fost efectuat nici un studiu cu referință la HIV/SIDA în mediul angajaților, deci nu existau date care să descrie cunoștințele, atitudinile și practicile în acest domeniu, la nivel național. OIM a angajat un consultant național și o agenție de cercetare să elaboreze metodologia cercetării, instrumentarul și raportul final al studiului, sub supravegherea experților de la oficiul central OIM.

ACRONIME

- HIV** – Virusul Imunodeficienței Umane
- OIM** – Organizația Internațională a Muncii
- SIDA** – Sindromul Imunodeficienței Umane Achiziționate
- UNGASS** – Declarația de Angajament privind HIV/SIDA

OBIECTIVELE ȘI METODOLOGIA

Obiectivele cercetării

Obiectivele cercetării au constat în următoarele:

1. *Identificarea nivelului de cunoștințe corecte al angajaților despre HIV/SIDA.* În acest scop au fost studiate următoarele aspecte:
 - ▶ Nivelul real de cunoștințe al angajaților despre HIV;
 - ▶ Sursele de informare despre HIV;
 - ▶ Nivelul de cunoștințe al angajaților despre căile de transmitere a HIV;
 - ▶ Nivelul de cunoștințe al angajaților despre măsurile de protecție de infectarea cu HIV.
2. *Identificarea atitudinii angajaților față de măsurile de protecție contra infectării cu HIV.*
3. *Identificarea atitudinii angajaților și angajatorilor față de persoanele HIV pozitive.* În acest scop au fost studiate următoarele aspecte:
 - ▶ Atitudinea angajaților față de membrii familiei HIV pozitivi;
 - ▶ Atitudinea angajaților față de colegii de lucru HIV pozitivi;
 - ▶ Atitudinea angajaților față de persoanele străine HIV pozitive;
 - ▶ Opinia angajaților cu referință la atitudinea angajatorilor lor față de angajații HIV pozitivi.
4. *Identificarea gradului de utilizare de către angajați a serviciilor de consiliere și testare voluntară.* În acest context au fost studiate următoarele aspecte:
 - ▶ Ponderea angajaților care s-au testat la HIV, inclusiv din inițiativă proprie;
 - ▶ Ponderea angajaților care s-au testat la HIV și au beneficiat de servicii de consiliere pre test;
 - ▶ Ponderea angajaților care s-au testat la HIV și au beneficiat de servicii de consiliere post test;
 - ▶ Ponderea angajaților care ar dori să se testeze la HIV;
 - ▶ Motivele refuzurilor angajaților de a se testa la HIV.
5. *Evaluarea gradului de asigurare a protecției muncii la întreprindere.* În acest scop au fost studiate următoarele aspecte:
 - ▶ Ponderea angajaților care se consideră protejați de riscuri la locul de muncă;
 - ▶ Nivelul de informare al angajaților despre drepturile angajaților și angajatorilor în domeniul protecției muncii;
 - ▶ Ponderea angajaților care cunosc că angajatorul este responsabil de asigurarea protecției muncii la întreprindere;
 - ▶ Ponderea angajaților care au obținut instruire la întreprindere despre protecția și igiena muncii.
6. *Evaluarea de către angajați a politicii întreprinderii la care lucrează cu referință la HIV.* În acest context au fost studiate următoarele aspecte:
 - ▶ Gradul de informare al angajaților despre drepturile persoanelor HIV pozitive în sfera muncii;
 - ▶ Ponderea persoanelor care consideră că administrația întreprinderii cunoaște problemele cu referință la HIV/SIDA în Republica Moldova;
 - ▶ Ponderea persoanelor care consideră că este important ca întreprinderea la care lucrează să dețină o politică cu referință la HIV/SIDA;
 - ▶ Ponderea angajaților care consideră că întreprinderea lor are o politică cu referință la HIV/SIDA;
 - ▶ Gradul de informare al angajaților despre conținutul politicii întreprinderii lor privind HIV/SIDA;
 - ▶ Ponderea angajaților care au participat în ultimele 6 luni la activități de educație privind HIV/SIDA la locul de muncă;
 - ▶ Ponderea angajaților care consideră că au acces în cadrul întreprinderii la informația despre serviciile de suport și tratament în domeniul HIV/SIDA din comunitate;
 - ▶ Ponderea angajaților care consideră că angajatorul respectă drepturile persoanelor HIV pozitive;
 - ▶ Gradul de satisfacție al angajaților de politica angajatorului privind HIV/SIDA.

7. *Identificarea comportamentului sexual al angajaților în vederea determinării riscurilor asociate cu posibilitatea infectării cu HIV. În acest scop au fost studiate următoarele aspecte:*

- ▶ Ponderea angajaților care întrețin relații sexuale;
- ▶ Ponderea angajaților care au întreținut relații sexuale cu mulți parteneri în ultimele 12 luni;
- ▶ Frecvența utilizării prezervativului de către angajați în timpul contactelor sexuale în ultimele 12 luni;
- ▶ Ponderea angajaților care au utilizat prezervativul la ultimul contact sexual;
- ▶ Motivele refuzurilor de a utiliza prezervativul în timpul contactelor sexuale.

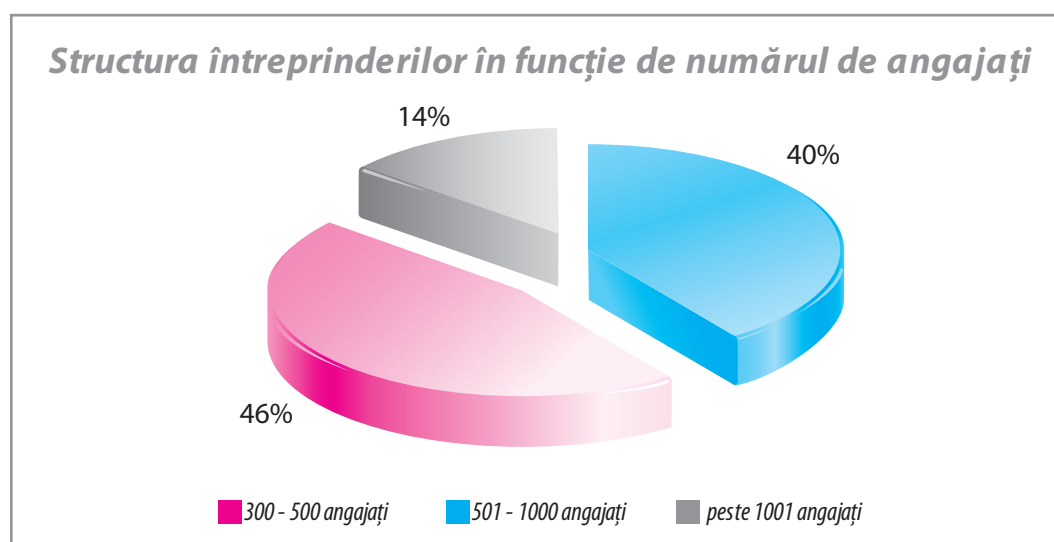
8. *Elaborarea recomandărilor practice în vederea promovării și implementării politicii privind HIV/SIDA la locul de muncă în întreprinderile din Republica Moldova*

Metodologia cercetării

Eșantionul. Volumul eșantionului l-au constituit 1217 angajați în vârstă de 17 ani și mai mult. După caracteristicile sale eșantionul este stratificat, probabilist, bistadial.

Selectarea eșantionului a fost efectuată în două etape. Astfel, la prima etapă au fost selectate întreprinderile care au fost incluse în cercetare. Selecția întreprinderilor a respectat un criteriu prestabilit după numărul de angajați. Lista întreprinderilor a fost împărțită în trei grupe: 1 grupă - întreprinderile cu 300-500 angajați, 2 grupă - întreprinderile cu 501-1000 angajați, 3 grupă - întreprinderile cu mai bine de 1001 angajați. Din lista întreprinderilor conform unui pas statistic a fost extras eșantionul întreprinderilor. Pentru fiecare grupă a fost extras un număr suficient de întreprinderi cu condiția de a avea rezerve în caz de refuz.

Diagrama 1

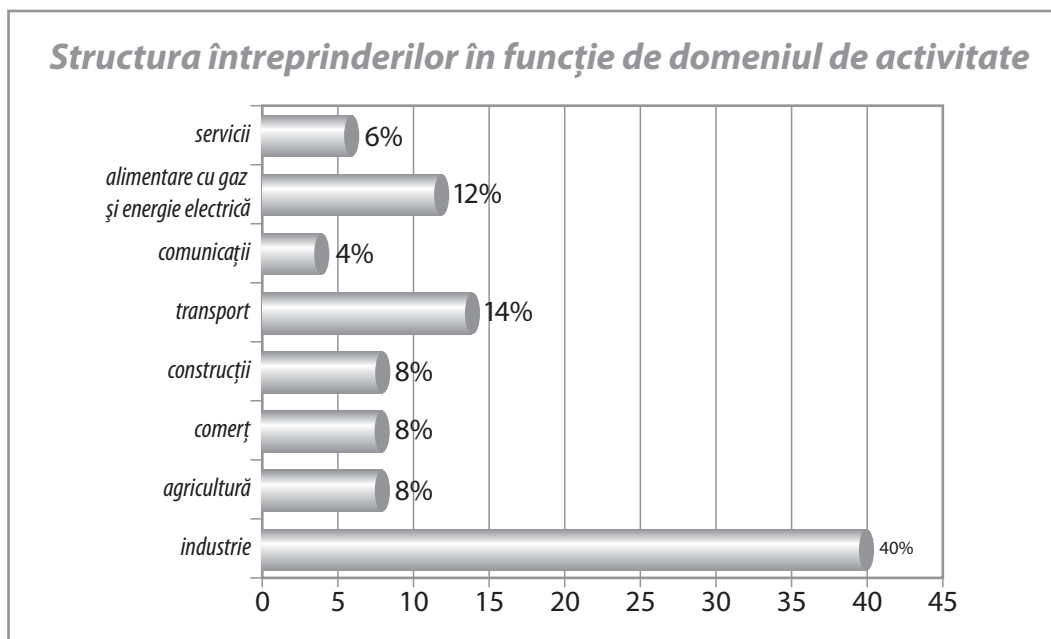

La a doua etapă au fost selectați respondenții prin metoda eșantionării sistematice din listele complete de angajați prezentate de întreprinderi la cerința companiei de cercetare. Listele complete de angajați au fost puse în ordine alfabetică pentru a evita greșelile sistematice.

Reprezentativitatea eșantionului: eșantionul este reprezentativ la nivelul întreprinderilor ce au mai mult de 300 de angajați cu o eroare maximală de $\pm 3\%$

Diagrama 2

Cercetarea test. Cercetarea test a fost efectuată la trei întreprinderi diferite după mărime și a inclus 30 de respondenți. În rezultatul cercetării test compania de cercetare a stabilit că instrumentarul de cercetare este accesibil respondenților, ușor de utilizat de către operatori și nu necesită modificări.

Analiza statistică a datelor. Analiza statistică a datelor a inclus analiza frecvențelor și analiza datelor în funcție de următoarele variabile: locul de reședință, sexul, vârsta, studiile, poziția la locul de muncă, stagiul de muncă, mărimea întreprinderii. Totodată, au fost elaborați următorii indicatori integrați conform cerințelor Raportului UNGASS:

Principii etice luate în considerație la realizarea cercetării în teren. Reieșind din particularitățile cercetării, compania de cercetare a respectat următoarele principii etice în timpul interviuării angajaților:

- ▶ Obținerea consensului informat din partea respondentului de a participa la cercetare.
- ▶ Explicarea beneficiilor pe care le va obține angajatul în rezultatul efectuării cercetării.
- ▶ Păstrarea confidențialității informației obținute de la respondenți și asigurarea anonimatului respondenților.

SUMAR

Cunoștințe

Absoluta majoritate a celor angajați în câmpul muncii au auzit despre HIV/SIDA.

Mai bine de 90% din respondenți cunosc căile de bază de transmitere a infecției HIV: contact sexual neprotejat, de la mamă la făt, contact cu sângele infectat și doar 60% din cei chestionați cunosc că virusul HIV poate fi transmis prin laptele matern.

Deși mai bine de 70% din respondenți au dezmințit miturile privind căile de transmitere a HIV, există încă un număr mare de angajați care posedă cunoștințe eronate despre aceasta. Indicatorul integrat al cunoștințelor corecte despre căile de transmitere a HIV constituie doar 49%.

Mai bine de 90% din respondenți cunosc că riscul de infectare cu HIV poate fi minimalizat dacă o persoană folosește prezervativul la fiecare contact sexual, dacă o persoană are contacte sexuale cu un singur partener neinfectat și dacă o persoană folosește întotdeauna echipament injectabil steril. În același timp, doar 41% din cei chestionați cunosc că o femeie gravidă poate preveni riscul infectării fătului dacă primește tratament antiretroviral.

Comportament

Deși în mediul angajaților procentul respondenților care au practicat sex cu mulți parteneri în ultimele 12 luni este relativ redus (16%), în grupul de vârstă 17-29 ani el constituie 27%.

Cu toate că marea majoritate din cei chestionați au acces la prezervative și acceptă utilizarea lor, numai 15% au menționat că au utilizat prezervativul în timpul fiecărui act sexual pe parcursul ultimelor 12 luni.

39% din persoanele care practică sex cu mulți parteneri au menționat că nu au utilizat prezervativul la ultimul contact sexual.

Atitudinea angajaților față de persoanele care trăiesc cu HIV

Fiecare al doilea respondent consideră că este rușinos să fii HIV pozitiv, iar 2/3 din cei chestionați au menționat că ar păstra în taină dacă cineva din rude ar fi HIV pozitiv.

Deși mai bine de 90% din respondenți au menționat că ar îngriji de o rudă bolnavă de SIDA, atitudinea față de alte persoane HIV pozitive decât rude este discriminatorie. Indicatorul integrat de acceptare a persoanelor HIV pozitive, calculat conform metodologiei UNGASS, constituie în mediul angajaților 9% (indicatorul a fost calculat în baza numărului de persoane care au fost de acord cu următoarele 4 afirmații: a) nu ar păstra în taină dacă cineva din rude ar fi HIV pozitiv, b) ar îngriji de o rudă bolnavă de SIDA, c) ar cumpăra produse de la un vânzător HIV pozitiv și d) ar accepta ca un pedagog HIV pozitiv să continue să lucreze în școală.

Consilierea și testarea voluntară la HIV

Deși 2/3 din angajați au menționat că dispun de facilități în localitate unde ar putea face testul la HIV, doar 28% din ei au făcut testul la HIV în ultimele 12 luni.

35% din angajați au făcut testul din proprie inițiativă, 23% - la indicația medicului, 5% - din îndemnul cuiva și 34% - la insistența angajatorului (fapt ce contravine legislației în vigoare).

Numai 28% din cei care au făcut testul au semnat vre-un act prin care să consemneze acordul lor de a fi testat.

Doar 26% din cei testați la HIV au beneficiat de consiliere pre test și 17% - de consiliere post test. Conform indicatorului UNGASS, ponderea angajaților care au făcut testul la HIV și au beneficiat de consiliere pre și post test este de numai 3%.

Mai bine de 40% din cei chestionați ar dori să facă sau să repete testul la HIV.

Politica întreprinderilor cu referință la HIV

59% din angajați au menționat că se simt în mare și foarte mare măsură protejați la locul de muncă de diferite riscuri (accidente, boli profesionale etc.)

65% din cei chestionați se consideră informați în mare și foarte mare măsură despre drepturile lor în domeniul securității și sănătății în muncă.

78% din angajați se consideră informați în mică măsură sau deloc despre drepturile persoanelor HIV pozitive la locul de muncă.

Deși mai bine de 80% din angajați consideră că este foarte necesar sau relativ necesar ca întreprinderea lor să dispună de o politică în domeniul HIV/SIDA, doar 21% din respondenți au menționat că întreprinderile la care lucrează dispun de o anumită politică (set de măsuri) în domeniul dat.

75% de persoane din cei care consideră că întreprinderea dispune de o politică sau set de măsuri în domeniul HIV cred ca sunt informați în mică măsură sau deloc despre conținutul acesteia.

96% din cei chestionați au menționat că în ultimele 6 luni nu au participat la nici o activitate de educare care să abordeze tema HIV/SIDA în cadrul întreprinderii unde lucrează.

Peste 80% din cei chestionați au menționat că la locul lor de lucru nu este posibil deloc sau este posibil în mică măsură de a obține informația despre serviciile de consiliere și testare voluntară și despre serviciile de suport și tratament la HIV din comunitate.

84% din cei chestionați consideră că administrația întreprinderii lor nu se implică deloc sau nu știu dacă se implică în sponsorizarea activităților de profilaxie și control al infecției HIV.

Nivelul de informare a angajaților despre atitudinea angajatorului față de persoanele HIV pozitive este foarte redus. Astfel, mai bine de 40% nu știu dacă la întreprinderea lor sunt încălcate drepturile persoanelor HIV pozitive la angajarea în câmpul muncii și la continuarea activității de muncă, nu știu dacă întreprinderea poate oferi condiții de muncă adecvate stării sănătății persoanelor HIV pozitive, dacă angajatorul manifestă aceeași atitudine față de persoanele HIV pozitive ca și față de alte persoane, dacă la întreprindere sunt create condiții necesare pentru nediscriminarea persoanelor HIV pozitive. Doar 25% din cei chestionați sunt convinși că întreprinderea la care lucrează asigură confidențialitatea datelor despre starea sănătății colaboratorilor, inclusiv a celor HIV pozitivi.

Doar 18% din angajații chestionați sunt mulțumiți în mare măsură de politica (setul de măsuri) întreprinderii privind HIV/SIDA. 64% din cei chestionați sunt mulțumiți în mică măsură sau deloc și 18% nu au oferit un răspuns.

Capitolul 1. CARACTERISTICI SOCIAL-DEMOGRAFICE ALE RESPONDENȚILOR

Caracteristicile social-demografice ale respondenților corespund caracteristicilor angajaților de la întreprinderile cu un număr mai mare de 300 de angajați. Astfel, în funcție de sex, respondenții se distribuie în felul următor: 49% - bărbați și 51% - femei.

După mediul de reședință, 73% sunt din mediul urban și 27% - din mediul rural.

În funcție de vârstă, respondenții se distribuie în felul următor:

- ▶ 17 – 29 ani - 32%;
- ▶ 30 – 39 ani - 22%;
- ▶ 40 – 49 ani - 25%;
- ▶ 50 ani și mai mult - 21%.

După studii angajații chestionați se distribuie în:

- ▶ Studii primare/medii incomplete – 8%;
- ▶ Studii medii generale / profesionale – 36%;
- ▶ Studii medii de specialitate/colegii – 26%;
- ▶ Studii superioare / postuniversitare – 30%.

În funcție de poziția ocupată la locul de muncă au fost chestionați: 61% muncitori, 32% - manageri și specialiști și 6% - alte funcții.

După stagiul de muncă respondenții se clasifică în:

- ▶ Până la un an – 15%;
- ▶ 1-2 ani – 16%;
- ▶ 3-5 ani – 22%;
- ▶ 6-10 ani – 18%;
- ▶ Peste 10 ani – 29%.

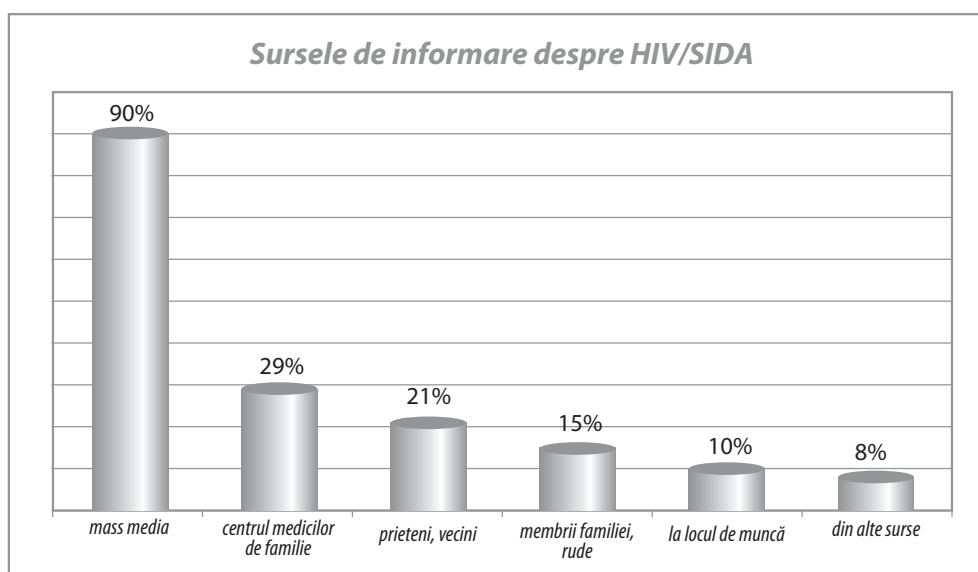

Capitolul 2. NIVELUL DE CUNOȘTINȚE AL PERSOANELOR ANGAJATE ÎN CÂMPUL MUNCII DESPRE HIV/SIDA

Cunoștințe generale despre HIV. Conform rezultatelor cercetării, absolută majoritate a angajaților în câmpul muncii (99%) au auzit despre HIV/SIDA. Procentul nu variază sau variază foarte puțin în limita a 3% în funcție de studii, vârstă, sex și mediu de reședință.

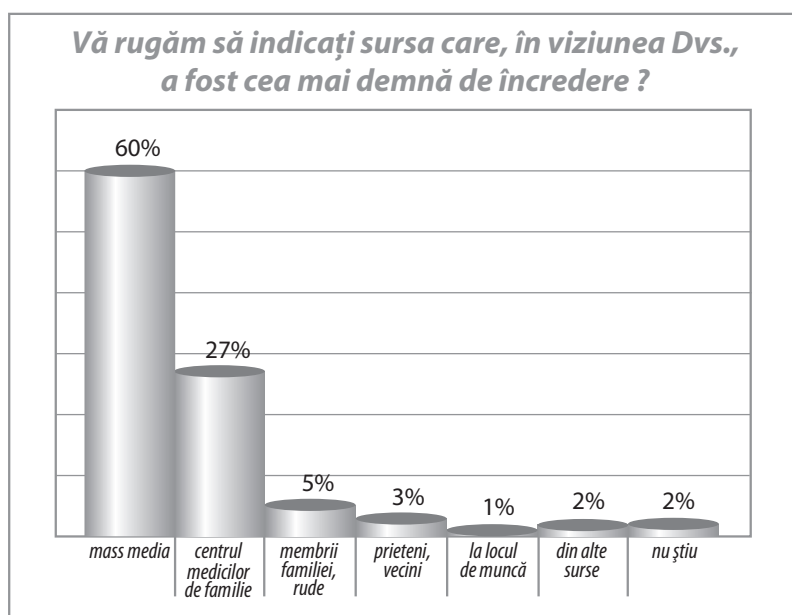
Sursele de informare a respondenților despre HIV sunt diferite, dar predomină mass media (90%), centrul medicilor de familie (29%), prietenii, vecinii (21%) și rudele, membrii familiei (15%). Doar 10% au menționat că au auzit despre această infecție la locul de muncă (vezi *Diagrama 3*).

Diagrama 3

Sursele de informare cele mai demne de încredere, în viziunea respondenților, sunt mass- media (60%) și centrul medicilor de familie (27%) (vezi *Diagrama 4*).

Diagrama 4

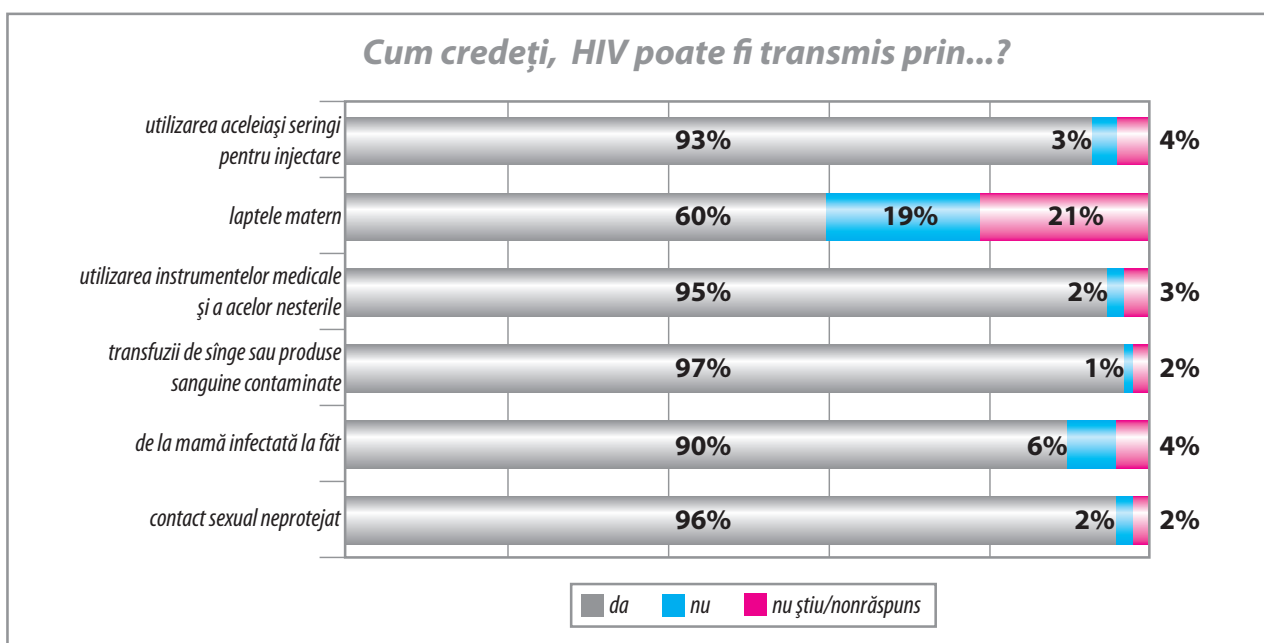

Acest procent variază în funcție de studiile respondenților, vârstă și mediul de reședință. Astfel, procentul respondenților care au încredere în mass media sporește o dată cu vârsta lor (de la 50% în grupul de vârstă de 17-29 ani până la 67% în grupul de vârstă de peste 50 ani) și cu studiile (de la 46% - în mediul celor cu studii primare/medii incomplete până la 62% - în mediul celor cu studii superioare / postuniversitare). În funcție de mediul de reședință procentul persoanelor din mediul urban care au încredere în mass media este mai mare decât în cazul celor din mediul rural (pentru comparare 65% - urban și 46% - rural).

În cazul centrului medicilor de familie, în această sursă de informare cred mai mult persoanele cu studii primare sau medii incomplete (31%), persoanele în vârstă de 17-29 ani (33%) și persoanele din mediul rural (38%).

Cunoștințe despre căile de transmitere a virusului HIV. Cercetarea a scos în evidență faptul că marea majoritate a angajaților cunosc căile de transmitere a virusului HIV. Astfel, mai bine de 90% din cei chestionați știu că HIV poate fi transmis prin utilizarea aceleiași seringi pentru injectare, prin utilizarea instrumentelor medicale și a acelor nesterile, prin transfuzii de sânge sau produse sanguine contaminate, de la mamă la făt în timpul nașterii, prin contact sexual neprotejat. 2/3 din cei chestionați cunosc că HIV poate fi transmis prin laptele matern (vezi Diagrama 5).

Diagrama 5

Mai bine de 70% din respondenți cunosc că HIV nu se transmite prin utilizarea în comun a veselei, tusei, utilizarea în comun a veceului, strângere de mână, contact cu transpirația. 63% cunosc că HIV nu se transmite prin sărut (vezi Diagrama 6).

Cu toate acestea, cercetarea denotă că există încă o mare parte din respondenți care posedă cunoștințe eronate despre căile de transmitere a HIV. Astfel, 37% din respondenți consideră că HIV poate fi transmis sau nu știu dacă poate fi transmis prin sărut, fiecare al treilea respondent a menționat că HIV poate fi transmis sau nu știe dacă poate fi transmis prin utilizarea veselei în comun, fiecare al patrulea – prin tuse, contact cu transpirația și utilizarea veceului în comun, 14% - prin strângere de mână.

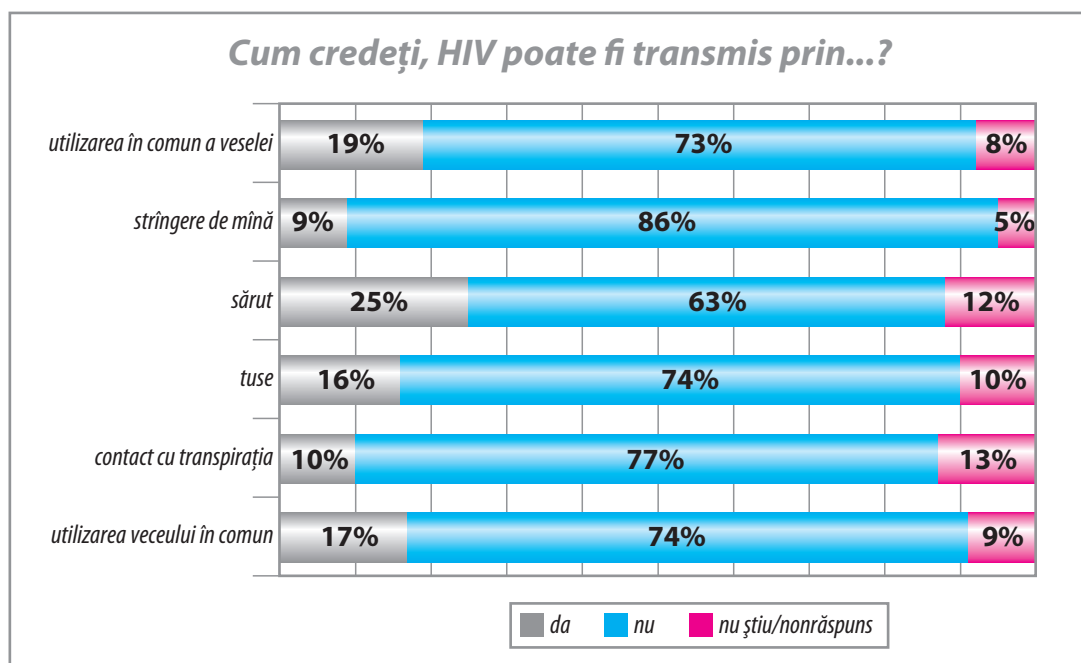

Nivelul de cunoștințe eronate variază în funcție de studii și vârstă. Cercetarea a scos în evidență o tendință: odată cu reducerea studiilor și creșterea vârstei sporește procentul respondenților care posedă cunoștințe eronate despre căile de transmitere a HIV. Astfel, procentul respondenților care știu că HIV poate fi transmis sau nu știu dacă HIV poate fi transmis prin utilizarea în comun a veselei este mai mare în mediul persoanelor cu studii primare / medii incomplete (41%), persoanelor în vârstă de peste 50 de ani (32%).

Procentul respondenților care consideră că HIV poate fi transmis sau nu știu dacă poate fi transmis prin utilizarea veceului în comun este mai mare în mediul persoanelor cu studii primare, medii incomplete (28%), celor în vârstă de peste 50 de ani (37%).

Ponderea persoanelor care consideră că HIV poate fi transmis sau nu știu dacă poate fi transmis prin contact cu transpirația este mai mare în mediul respondenților cu studii primare, medii incomplete (29%), celor în vârstă de peste 50 de ani (34%).

Diagrama 6

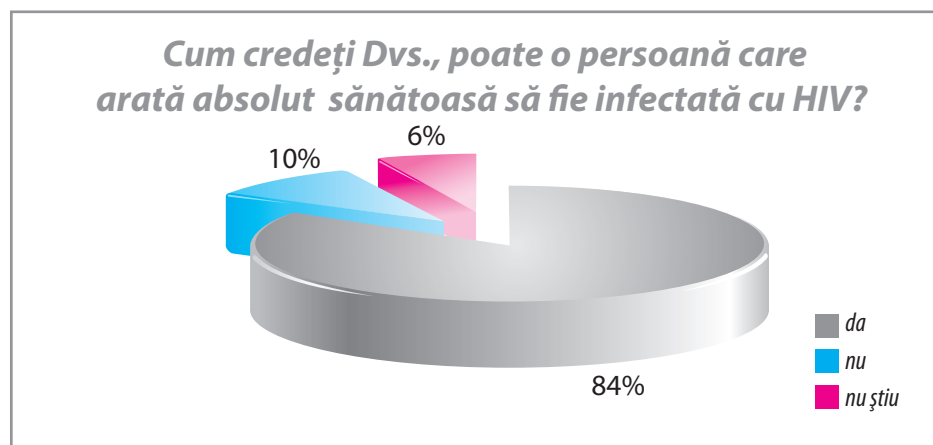
Ponderea persoanelor care au menționat că HIV poate fi transmis sau nu știu dacă HIV poate fi transmis prin strângere de mână este, de asemenea, mai mare în mediul respondenților cu studii primare, medii incomplete (23%), celor în vârstă de peste 50 de ani (22%).

Procentul respondenților care consideră că te poți infecta cu HIV sau nu știu dacă te poți infecta prin sărut este mai mare în mediul celor cu studii primare, medii incomplete (43%), celor în vârstă de peste 50 de ani (56%).

Cunoștințe despre caracterul asimptomatic al infecției HIV. 84% din respondenți cunosc că infecția HIV este asimptomatică și că o persoană care arată absolut sănătoasă poate fi infectată cu HIV. 16% din cei chestionați

consideră că nu te poți molipsi de HIV de la o persoană care arată absolut sănătoasă sau nu știu dacă te poți molipsi (vezi Diagrama 7).

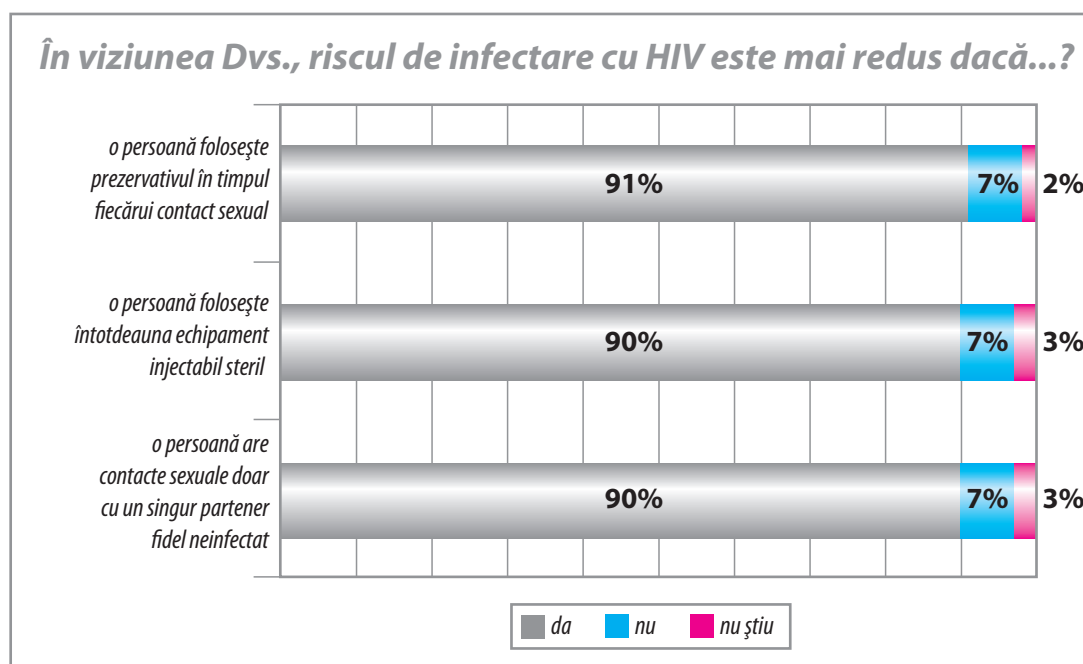
Diagrama 7

Procentul respondenților variază în funcție de studii, vârstă și mediul de reședință. Astfel, procentul respondenților care știu că infecția HIV este asimptomatică este mai mare în mediul celor cu studii superioare, postuniversitare (89%) și persoanelor din mediul urban (87%) și este mai mic în mediul celor cu studii primare /medii incomplete (75%) și celor din mediul rural (76%).

Cunoștințe despre posibilitățile de minimalizare a riscurilor de infectare cu HIV. Ca și în cazul căilor de transmitere a HIV, marea majoritate a angajaților (90%) cunosc că riscul de infectare cu HIV poate fi minimalizat dacă o persoană folosește prezervativul în timpul fiecărui contact sexual, dacă o persoană are contacte sexuale doar cu un singur partener neinfestat și dacă o persoană folosește întotdeauna echipament injectabil steril (vezi Diagrama 8). Nivelul de cunoștințe despre posibilitățile de minimalizare a riscurilor nu diferă în mare măsură pe grupuri de vârstă, medii de reședință și studii.

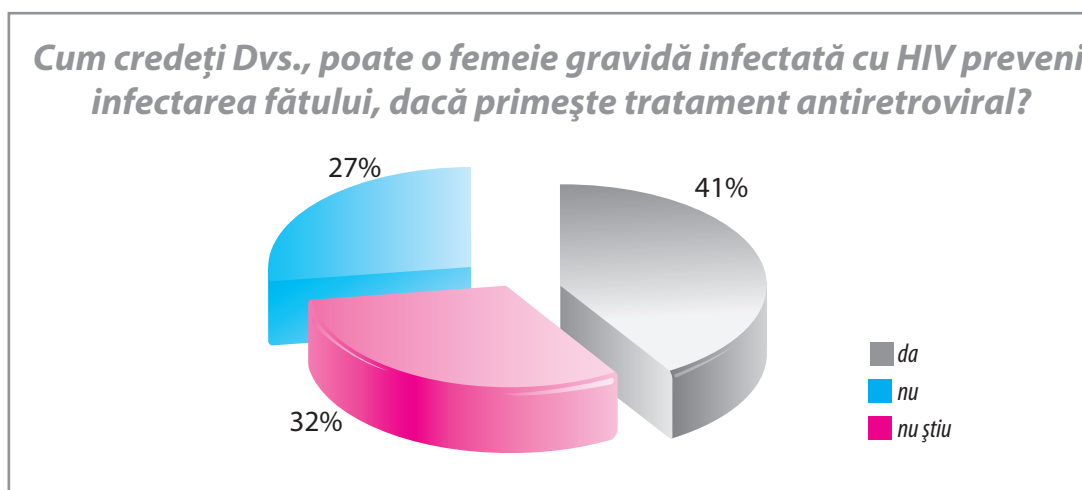
Diagrama 8

Totodată, cercetarea denotă că procentul respondenților care nu cunosc despre eficiența tratamentului antiretroviral în prevenirea infectării fătului de la o femeie gravidă HIV pozitiv este destul de mare. Astfel, doar 41% din respondenți au menționat că o femeie gravidă poate preveni riscul infectării fătului dacă primește tratament antiretroviral, iar mai bine de jumătate din cei chestionați consideră că nu poate preveni sau că nu știu dacă poate preveni (vezi *Diagrama 9*).

Diagrama 9

Indicatorul integrat al cunoștințelor corecte despre căile de transmitere a HIV. Indicatorul integrat al cunoștințelor corecte despre HIV a fost calculat, conform cerințelor UNGASS pentru anul 2008, în baza numărului de persoane care sunt de acord cu faptul că riscul de transmitere a HIV poate fi redus dacă ai contacte sexuale cu un singur partener neinfectat care nu are alți parteneri și dacă o persoană utilizează prezervativul la fiecare contact sexual; care cunosc că o persoană care arată absolut sănătoasă poate fi infectată cu HIV și care nu sunt de acord cu cele două mituri, precum că o persoană poate să se infecteze cu HIV prin utilizarea veceului în comun sau prin utilizarea în comun a veselei.

În rezultatul integrării datelor am stabilit că indicatorul integrat al cunoștințelor corecte despre HIV a persoanelor angajate constituie 49%. Dacă comparăm acest indicator cu indicatorul pentru 2005 calculat în populația generală (28%)¹, atunci observăm o creștere a nivelului cunoștințelor de circa 1,75 ori, fapt ce poate fi explicat prin campaniile de comunicare eficiente în domeniul prevenirii HIV, care au avut loc în Republica Moldova în ultimii ani. Dar pe de altă parte mai bine de jumătate din angajați nu posedă cunoștințe corecte despre căile de transmitere a HIV. Putem conchide că acest indicator este încă destul de redus și că sunt necesare măsuri suplimentare în vederea îmbunătățirii cunoștințelor lucrătorilor din Moldova despre infecția HIV.

Indicatorul integrat al cunoștințelor corecte despre căile de transmitere a HIV variază în funcție de mediul de reședință, vârstă și studii (vezi *Tabelul 1*).

Tabelul 1. Indicatorul integrat al cunoștințelor corecte despre căile de transmitere a HIV pe medii de reședință, vârste și studii

Total	urban	Rural	primare/medii incomplete	medii/profesionale	colegiu	superioare	17-29	30-39	40-49	50+
49%	52%	41%	33%	45%	49%	58%	58%	57%	49%	29%

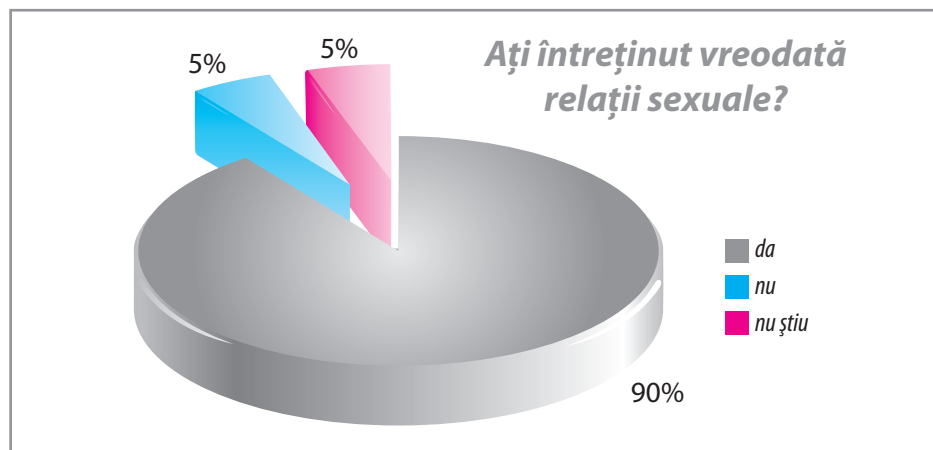
Astfel, indicatorul integrat al cunoștințelor corecte sporește odată cu creșterea studiilor (de la 33% - în grupul cu studii primare, medii incomplete până la 58% - în grupul cu studii superioare) și reducerea vârstei (de la 29% în grupul celor în vârstă de peste 50 de ani până la 58% - în grupul celor în vârstă de 17-19 ani). În funcție de mediul de reședință, indicatorul integrat al cunoștințelor corecte despre HIV este mai mare în mediul urban (52%) și mai mic în mediul rural (41%).

¹ Raport UNGASS, 2005

Capitolul 3. COMPORTAMENTUL SEXUAL AL PERSOANELOR ANGAJATE ÎN CÂMPUL MUNCII

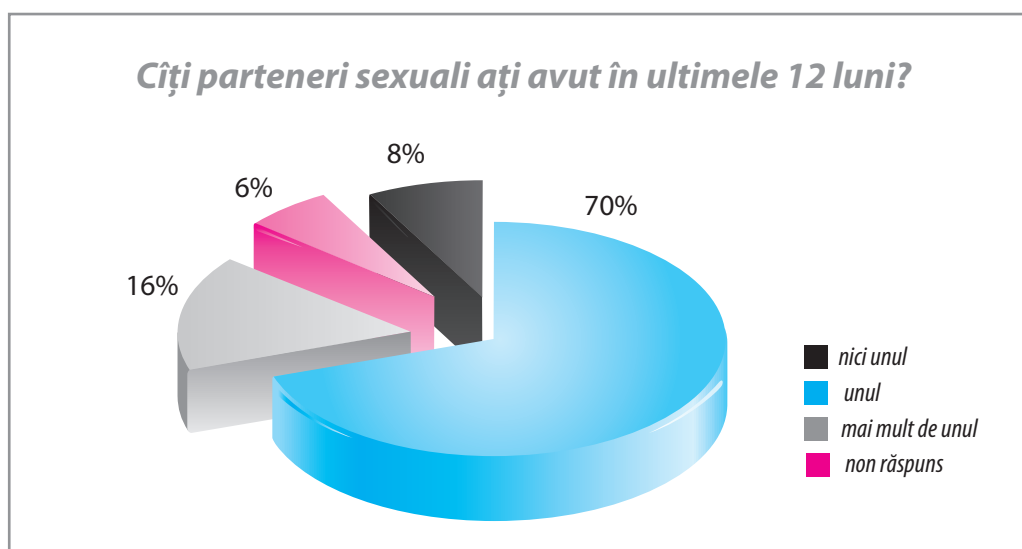
Practici sexuale. În conformitate cu rezultatele cercetării, 90% din respondenți au întreținut vreodată relații sexuale, 5% - nu au întreținut niciodată și 5% - nu au dorit să răspundă (vezi *Diagrama 10*).

Diagrama 10

70% din cei care au întreținut relații sexuale au avut doar un singur partener sexual în ultimele 12 luni, 16% - au avut mai mult de un singur partener sexual, 8% - nici un partener sexual și 6% nu au dorit să răspundă (vezi *Diagrama 11*).

Diagrama 11

Procentul persoanelor cu mulți parteneri sexuali variază în funcție de gen și vârstă (vezi *Tabelul 2*). Astfel, în funcție de gen, procentul bărbaților care au avut relații sexuale cu mai mulți parteneri în ultimele 12 luni este mai mare decât cel al femeilor (pentru comparație: 26% bărbați și 6% femei). În funcție de vârstă, procentul persoanelor care au avut relații sexuale cu mai mulți parteneri este mai mare în grupurile de vârstă: 17-29 ani (27%).

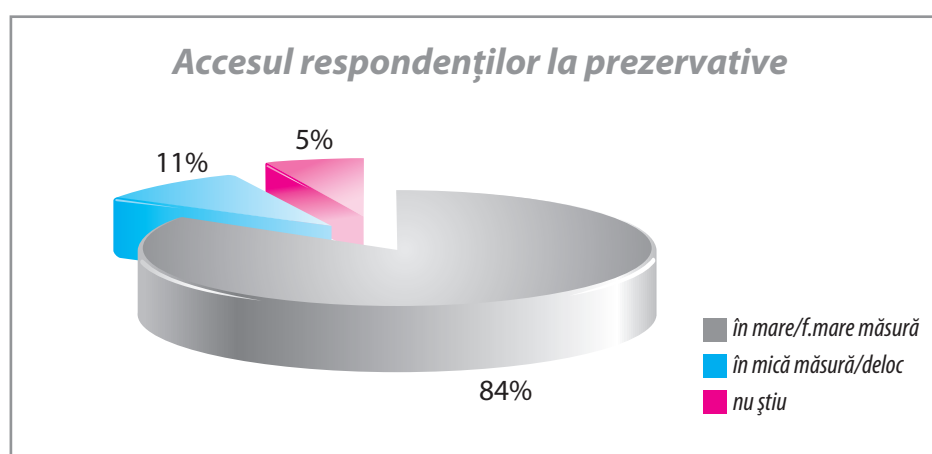

Tabelul 2. Numărul de parteneri sexuali în ultimele 12 luni în funcție de vârstă și sex

	total	17-19	30-39	40-49	50+	masculin	feminin
Nici unul	8%	5%	5%	7	17	5%	11%
Unul	70%	61%	70%	79	72	64%	77%
Mai mult de unul	16%	27%	17%	11	9	26%	6%
Non răspuns	6%	6%	8%	4	2	5%	6%

Atitudini și practici de utilizare a prezervativelor. Rezultatele cercetării au scos în evidență faptul că marea majoritate a respondenților (84%) au acces la prezervative în mare și foarte mare măsură. Doar 11% din chestionați au menționat că au acces la prezervative în mică măsură sau deloc și 5% nu au dorit să răspundă (vezi *Diagrama 12*).

Diagrama 12

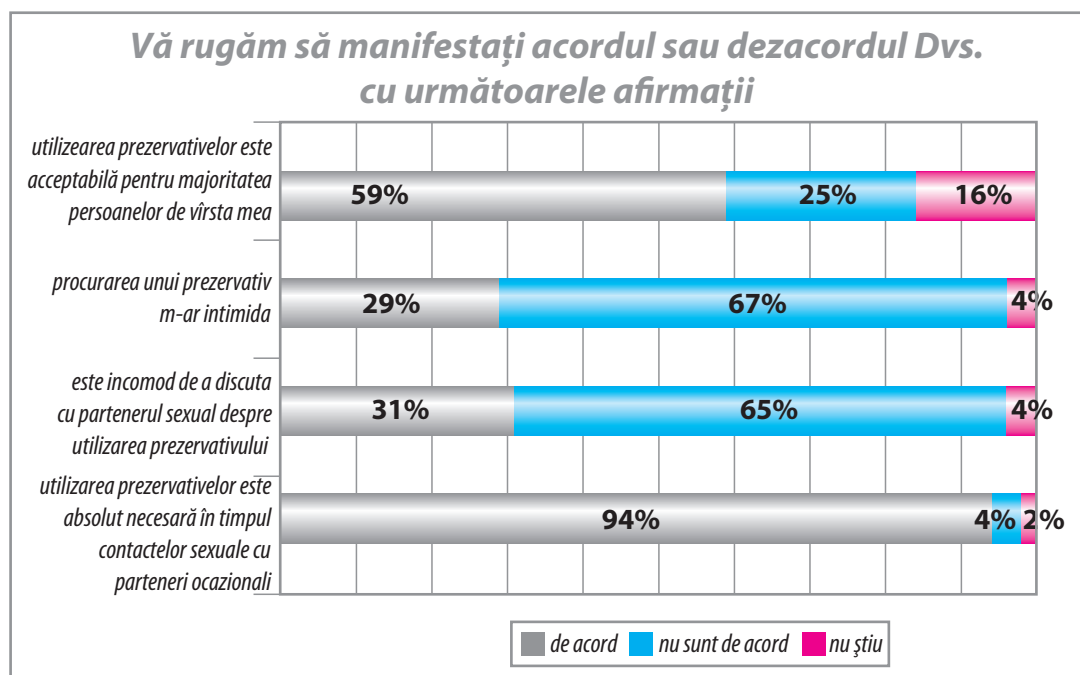

Răspunsurile la întrebare nu variază sau variază foarte puțin în funcție de gen, vârstă și mediu de reședință.

Cu referință la atitudinea față de prezervative, marea majoritate (94%) consideră că utilizarea prezervativelor este absolut necesară în timpul contactelor sexuale cu parteneri ocazionali și doar 4% nu sunt de acord cu aceasta și 2% au evitat răspunsul la întrebare (vezi *Diagrama 13*).

59% din angajații chestionați sunt de părerea că utilizarea prezervativelor este acceptabilă pentru majoritatea persoanelor de vârsta lor, 25% - nu sunt de acord cu această opiniei și 16% nu au dat un răspuns la întrebare (vezi *Diagrama 13*). Răspunsurile la această întrebare variază în funcție de vârstă și mediul de reședință. Astfel, procentul respondenților care sunt de acord cu afirmația că utilizarea prezervativelor este acceptabilă pentru majoritatea persoanelor de vârsta mea sporește odată cu reducerea vârstei celor chestionați de la 30% în mediul persoanelor de peste 50 de ani până la 85% în grupul de vârstă de 17-29 de ani. În funcție de mediul de reședință, procentul respondenților care sunt de acord cu părerea menționată mai sus este mai mare în mediul urban decât în cel rural (pentru comparație: 61% și 52%).

Diagrama 13

2/3 din respondenți sunt de părerea că procurarea unui prezervativ nu i-ar intimida și că nu este incomod de a discuta cu partenerul sexual despre utilizarea prezervativului. În același timp, fiecare al treilea respondent a menționat că procurarea prezervativului l-ar intimida.

După cum denotă cercetarea procentul respondenților care s-ar intimida să procure un prezervativ sporește odată cu creșterea vârstei (de la 23% - în grupul de vîrstă de 17-29 ani până la 44% - în grupul de vîrstă de peste 50 ani) și cu reducerea nivelului de studii (de la 22% - în grupul cu studii universitare și postuniversitare până la 39% - în mediul respondenților cu studii primare sau medii incomplete) (vezi Tabelul 3).

Tabelul 3. Vă rugăm să manifestați acordul sau dezacordul Dvs. cu următoarea afirmație: „Procurarea unui prezervativ m-ar intimida”

	total	17-29	30-39	40-49	50+	primare/ medii incomplete	medii/ profesionale	colegiu	Universitare/ postuniversitare
De acord	29%	23%	18%	31%	44%	39%	31 %	29%	22%
Nu sunt de acord	66%	73%	77%	64%	48%	53%	63%	67%	73%
Non răspuns	5%	4%	5%	6%	8%	8%	6%	4%	5%

În funcție de mediul de reședință, procentul respondenților care s-ar intimida să procure un prezervativ este mai mare în mediul rural decât în urban (pentru comparare 56% și 69%).

31% din respondenți au manifestat acordul cu faptul că este incomod de a discuta cu partenerul sexual despre utilizarea prezervativelor. Procentul acestor respondenți este mai mare printre femei (33%), în mediul rural (41%), în grupul cu nivel de studii primare sau medii incomplete (39%) (vezi Tabelul 4).

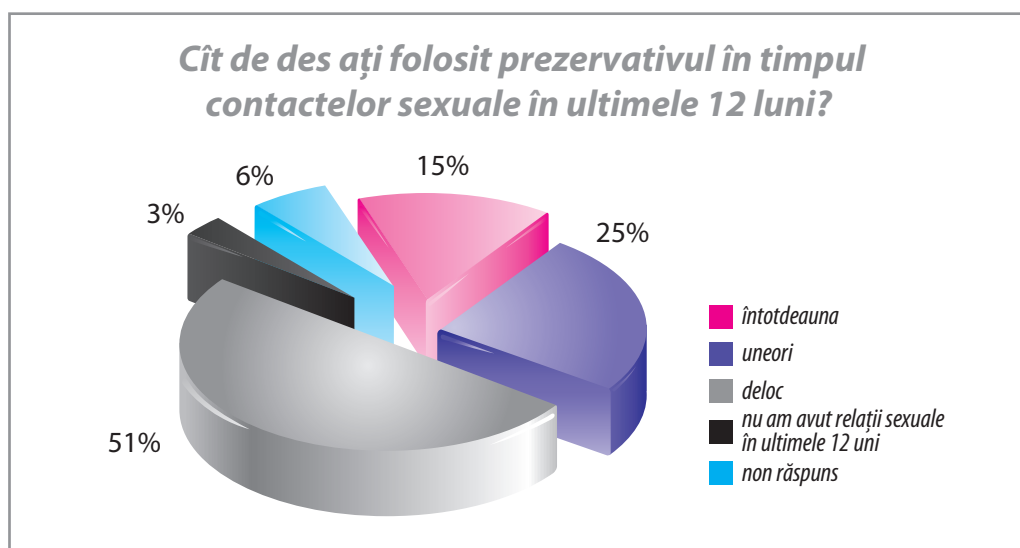

Tabelul 4. Vă rugăm să manifestați acordul sau dezacordul Dvs. cu următoarea afirmație: „Este incomod de a discuta cu partenerul sexual despre utilizarea prezervativelor”.

	total	bărbați	femei	urban	rural	primare/ medii incomplete	medii/ profesionale	colegiu	universitare / postuniversitare
De acord	31%	29%	33%	27%	41%	39%	31 %	29%	22%
Nu sunt de acord	65%	68%	62%	69%	55%	53%	63%	67%	73%
Non răspuns	4%	3%	5%	4%	5%	4%	1%	3%	2%

Deși după cum denotă cercetarea, deși accesul persoanelor la prezervative este destul de mare și majoritatea angajaților chestionați în principiu acceptă utilizarea prezervativelor, fiecare al doilea respondent a menționat că el nu a utilizat deloc prezervativul în timpul contactelor sexuale în ultimele 12 luni. Fiecare al patrulea respondent a indicat că el a utilizat prezervativul doar uneori, 15% - în timpul fiecărui contact sexual, 3% - nu au avut relații sexuale și 6% - nu au dorit să răspundă la întrebare (vezi *Diagrama 14*).

Diagrama 14

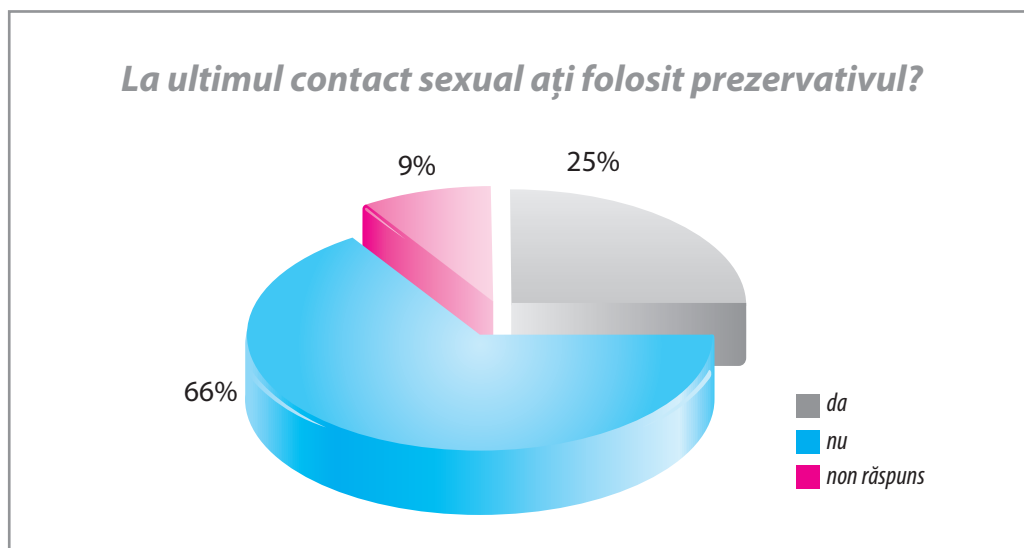

În funcție de vârstă, procentul respondenților care au folosit prezervativul întotdeauna în ultimele 12 luni este mai mare în grupul de vârstă 17-29 de ani (36%). Odată cu înaintarea în vârstă procentul respondenților care au utilizat întotdeauna prezervativul scade până la 2% în grupul de vârstă de 50+ ani.

Ponderea respondenților care nu au folosit deloc prezervativul este mai mare în grupurile de vârstă de după 40 de ani (40-49 ani – 60%, 50+ ani – 77%).

La întrebarea dacă a folosit prezervativul la ultimul contact sexual, 66% din respondenți au spus că nu au folosit, 9% - nu au dorit să răspundă și doar fiecare al patrulea a dat un răspuns afirmativ (vezi *Diagrama 15*).

Diagrama 15

Procentul persoanelor care au utilizat prezervativul la ultimul contact sexual este mai mare în mediul grupului de vârstă 17-29 ani (49%). Odată cu înaintarea în vârstă, procentul celor care au utilizat prezervativul la ultimul contact sexual scade până la 7% în grupul de vârstă 50+ ani.

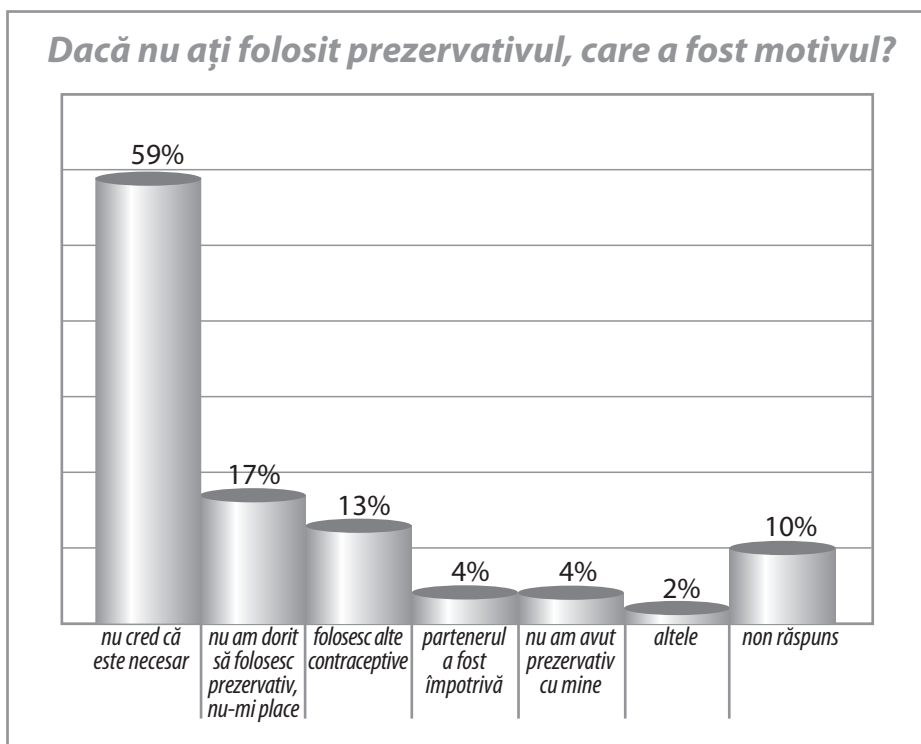
Cercetarea a scos în evidență faptul că 39% din persoanele care au avut mai mulți parteneri sexuali pe parcursul ultimelor 12 luni nu au utilizat prezervativul la ultimul contact sexual. Deși procentul respondenților cu mulți parteneri sexuali care nu au utilizat prezervativul la ultimul contact sexual este mai mic decât în populația generală, trebuie să ținem cont de faptul că ei sunt supuși riscului de infectare mai frecvent decât celelalte grupuri de persoane. Procentul respondenților care au avut mai mult de un partener sexual și la ultimul contact sexual nu au folosit prezervativul este mai mare în mediul persoanelor din mediul rural (44%), persoanelor cu studii primare și medii incomplete (52%), persoanelor cu studii superioare (46%).

În funcție de vârstă, odată cu sporirea vârstei procentul persoanelor care au avut mai mult de un partener sexual și nu au folosit prezervativul sporește de la 24% în grupul de vârstă 17-29 de ani la 46% - în grupul de vârstă 30-39 ani și al 57% - în grupul de vârstă 40-49 de ani.

La întrebarea din ce motive nu au folosit prezervativul la ultimul contact sexual, mai bine de 50% din respondenți au răspuns că nu cred că este necesar, iar 17% - că nu doresc să folosească prezervative, nu le place, fapt ce denotă o atitudine lipsită de griji față de propria sănătate (vezi *Diagrama 16*).

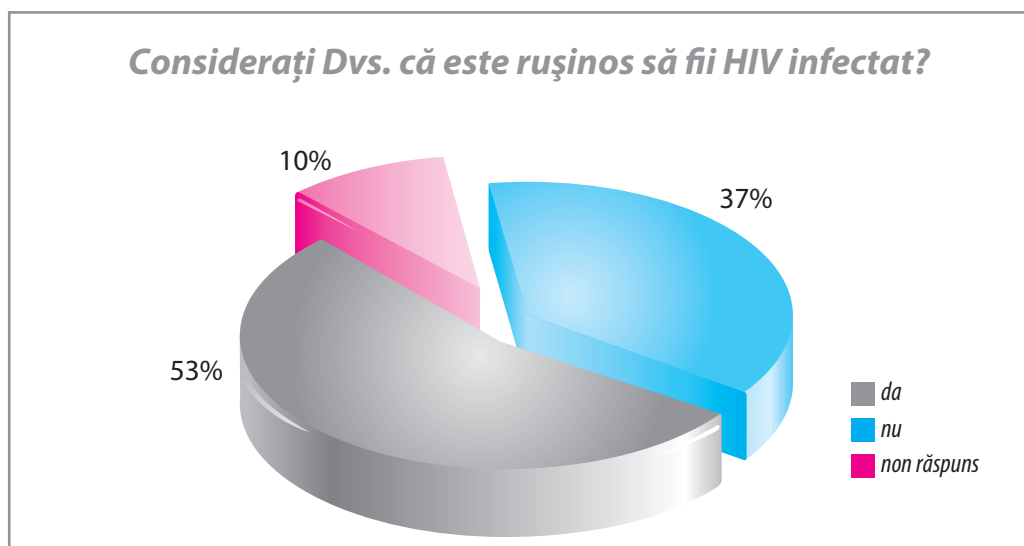
Diagrama 16

Capitolul 4. ATITUDINEA POPULAȚIEI ANGAJATE ÎN CÂMPUL MUNCII FAȚĂ DE PERSOANELE CARE TRĂIESC CU HIV

Conform rezultatelor cercetării, fiecare al doilea respondent consideră că este rușinos să fii infectat cu HIV, 37% sunt de părerea că nu este rușinos și 10% nu s-au putut da cu părerea (vezi *Diagrama 17*).

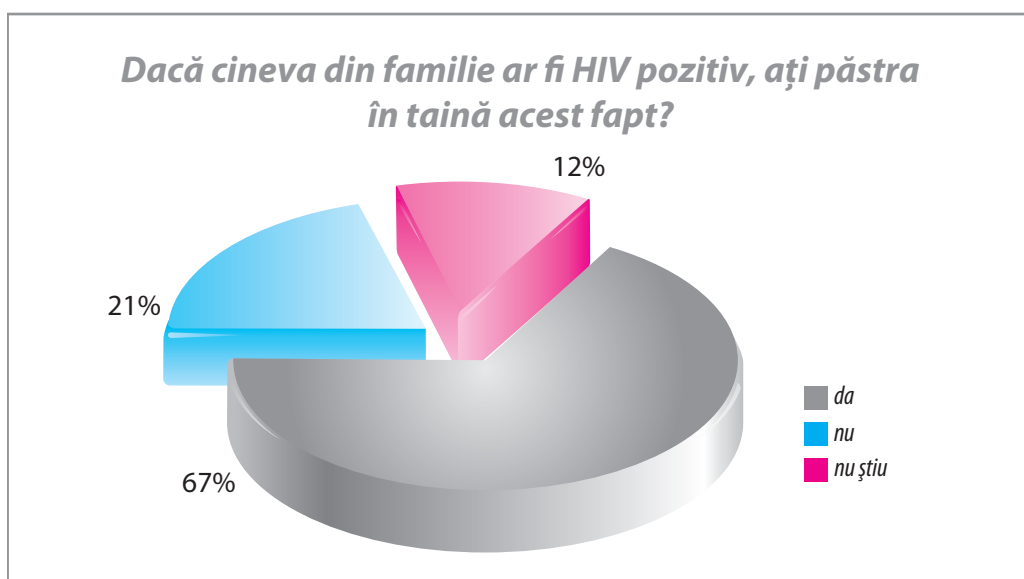
Diagrama 17

Procentul respondenților care consideră că este rușinos să fii HIV pozitiv este mai mare în mediul rural (60%), în grupurile de vârstă de peste 40 de ani (între 55% și 67%).

2/3 din cei chestionați au menționat, de asemenea, că ar păstra în taină dacă cineva din rudele lor ar fi HIV infectate, 21% au indicat că nu ar păstra în taină și 12% nu au oferit un răspuns (vezi *Diagrama 18*).

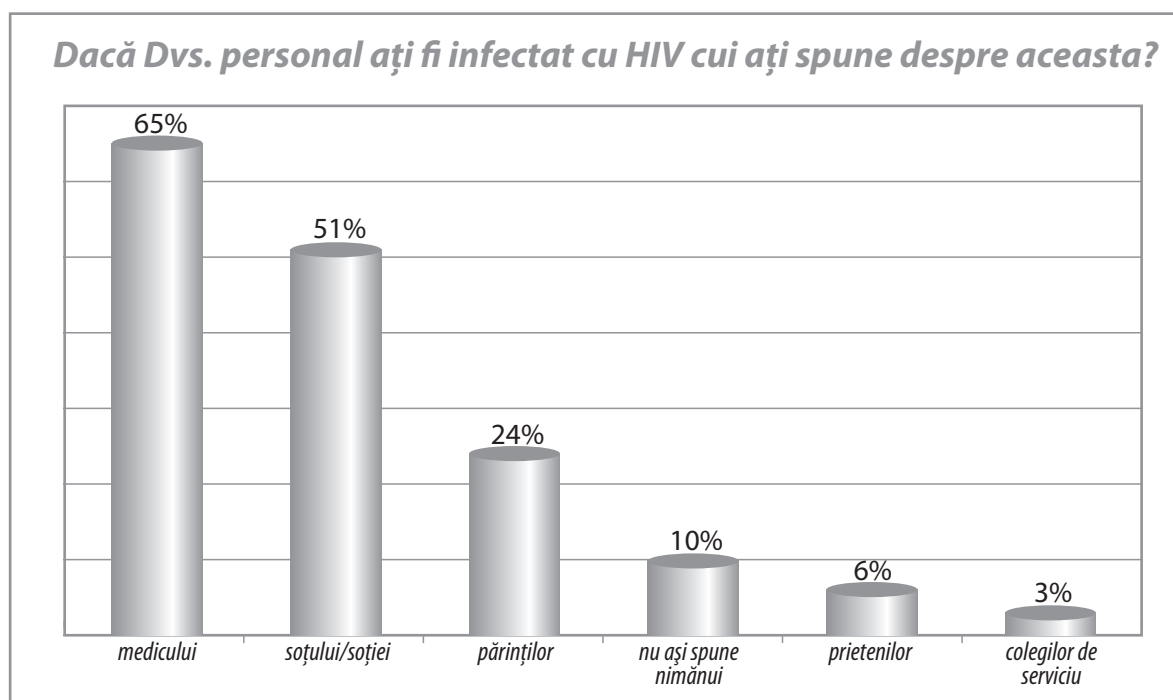
Diagrama 18

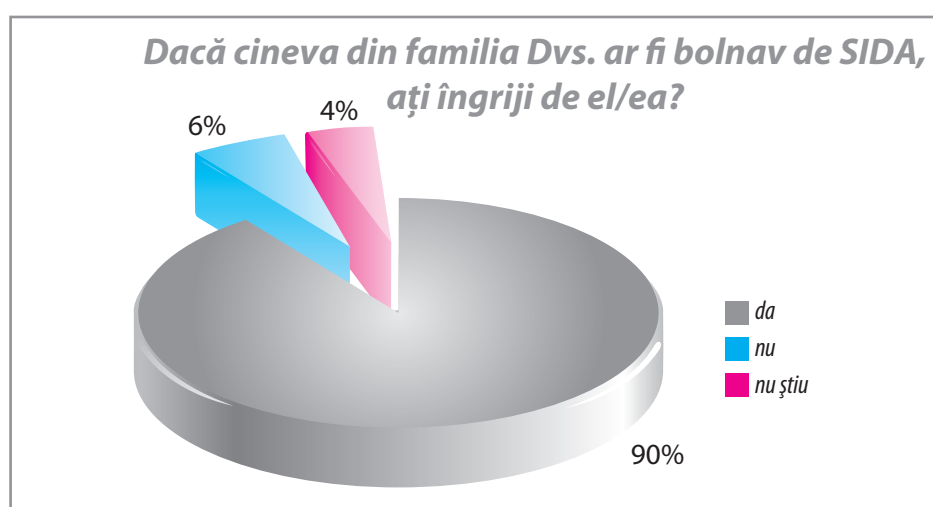
La întrebarea dacă personal ar fi infectat cu HIV, cui ar spune despre aceasta, doar 10% au menționat că nu ar spune nimănui. 65% au indicat că ar spune medicului, 51% - soțului, soției, 24% - părinților, 6% - prietenilor și 3% - colegilor de serviciu (vezi *Diagrama 19*).

Diagrama 19

Deși o bună parte din respondenți au menționat că ar ține în taină faptul dacă cineva din familie ar fi HIV pozitiv, marea majoritate (90%) au indicat că ar îngriji de o rudă bolnavă de SIDA, 6% au spus că nu ar îngriji și 4% nu au oferit un răspuns (vezi *Diagrama 20*).

Diagrama 20

Cu referință la atitudinea față de colegii de lucru infectați cu HIV, cercetarea a scos în evidență faptul că mai bine de 2/3 din respondenți nu ar dori sau nu știu dacă ar dori să lucreze alături de un coleg HIV pozitiv și să locuiască într-o odaie cu un HIV pozitiv.

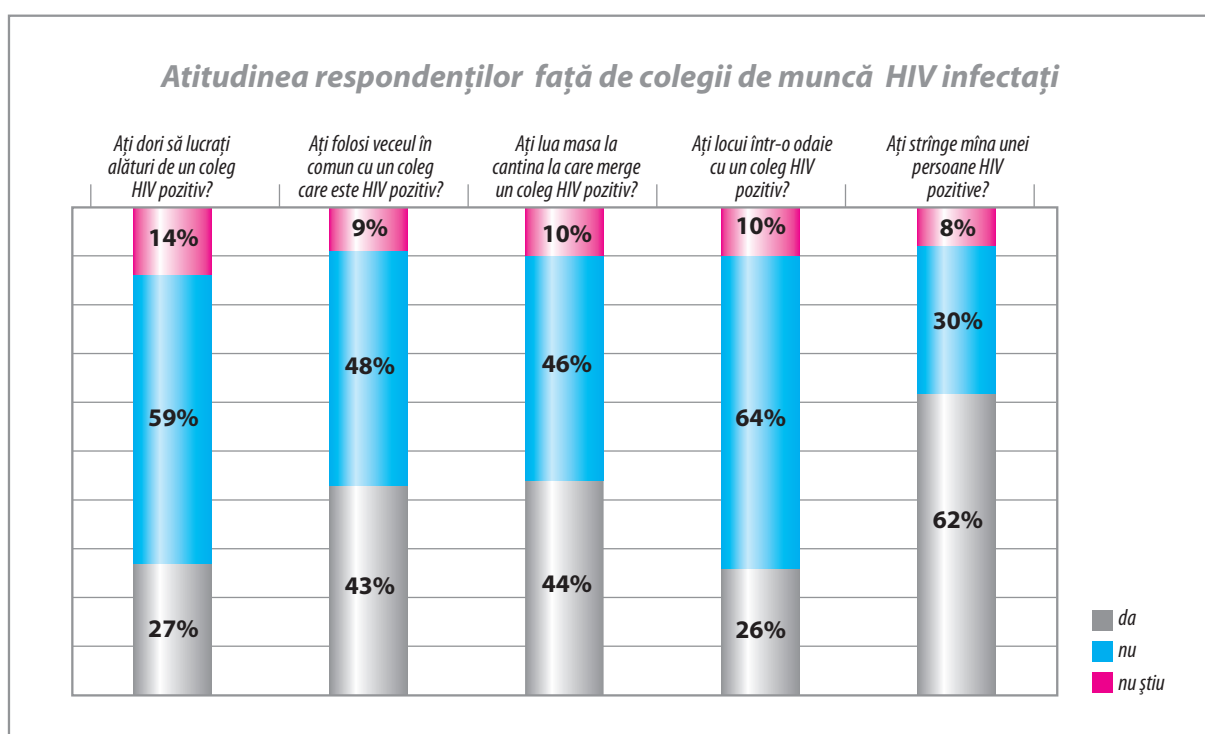
Mai bine de 50% din respondenți nu ar dori sau nu știu dacă ar dori să folosească veceul în comun cu un coleg HIV pozitiv și să ia masa la cantina la care merge o persoană HIV pozitivă.

38% din respondenți nu ar dori sau nu știu dacă ar dori să strângă mâna unui coleg HIV pozitiv (vezi *Diagrama 21*).

Răspunsurile variază în funcție de sex, vârstă și mediu de reședință. Astfel, procentul respondenților care nu ar dori sau nu știu dacă ar dori să locuiască într-o odaie cu un coleg HIV infectat este mai mare printre femei (76% versus 70%), în mediul rural (79% versus 71%) și în grupul de vârstă de peste 50 de ani (80%).

Ponderea respondenților care nu ar lua sau nu știu dacă ar lua masa într-o cantină la care merge un coleg HIV pozitiv este mai mare în mediul femeilor (58% versus 52%), în mediul rural (65% versus 51%), în grupul de vârstă de după 50 de ani (65%).

Diagrama 21

Procentul respondenților care nu ar folosi sau nu știu dacă ar folosi veceul în comun cu un coleg HIV pozitiv este mai mare în mediul femeilor (61% versus 52%), în mediul rural (65% versus 53%) și în mediul persoanelor de peste 50 de ani (67%).

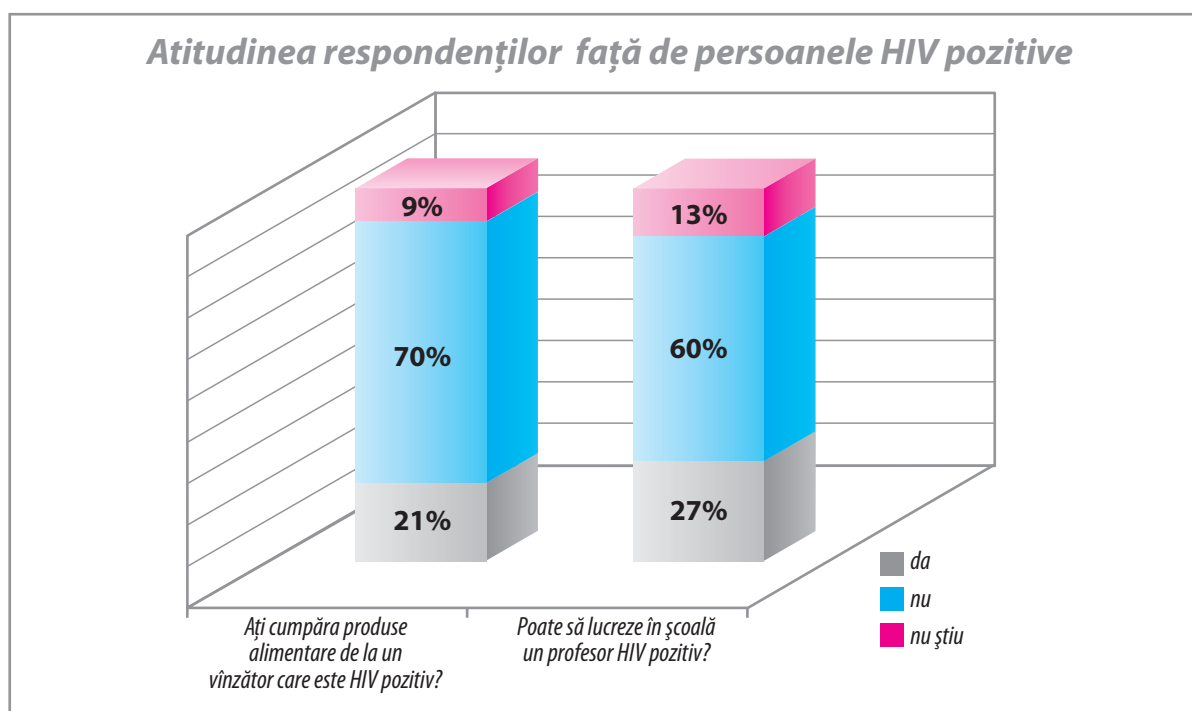
Ponderea persoanelor care nu ar dori sau nu știu dacă ar dori să lucreze alături de un coleg HIV pozitiv este mai mare în mediul femeilor (74% versus 68%), în mediul rural (81% versus 67%), și în mediul persoanelor în vârstă de peste 50 ani (83%).

Procentul persoanelor care nu ar strânge mâna unui coleg HIV pozitiv este mai mare în mediul femeilor (40% versus 34%), în mediul rural (50% versus 32%) și în mediul persoanelor de peste 50 ani (48%).

De rând cu atitudinea respondenților față de membrii familiei și față de colegii HIV pozitivi, în timpul cercetării a fost studiată și atitudinea celor angajați față de persoane mai îndepărtate, cum ar fi, de exemplu: un vânzător de produse alimentare sau profesorul din școală. În rezultat am constatat că atitudinea angajaților față de persoanele străine HIV pozitive este și mai categorică. Astfel, circa 79% din cei chestionați nu ar cumpăra sau nu știu dacă ar cumpăra produse de la un vânzător HIV pozitiv și 73% sunt de părerea că un profesor HIV pozitiv nu ar putea sau nu știu dacă ar putea să lucreze în școală (vezi *Diagrama 22*).

Diagrama 22

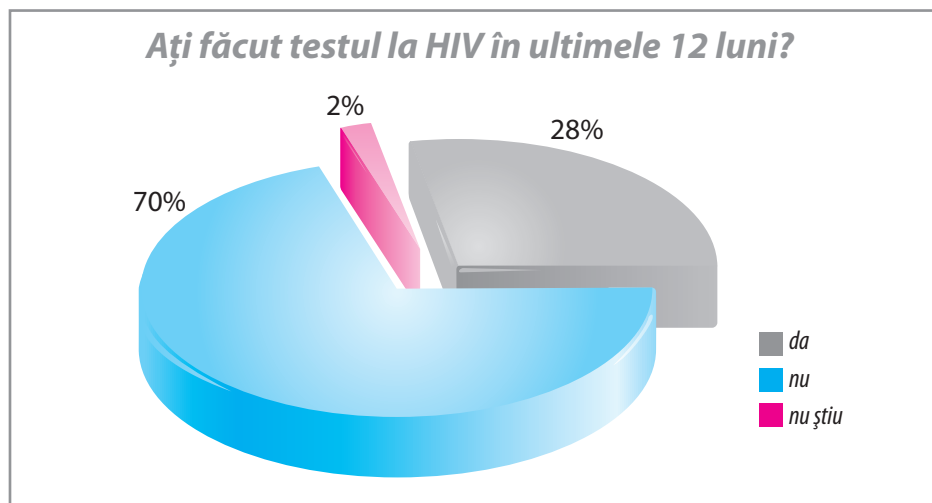

Pentru a stabili integral nivelul de acceptare a persoanelor HIV pozitive a fost elaborat un indicator integrat care include numărul de persoane care a) nu ar păstra în taină dacă cineva din familie ar fi HIV pozitiv, b) ar îngriji de o rudă bolnavă de SIDA, c) ar cumpăra produse de la un vânzător despre care știe că este HIV pozitiv, d) ar accepta ca un profesor HIV pozitiv să continue să muncească în școală. În rezultat am constatat că indicatorul integrat de acceptare a persoanelor HIV pozitive este foarte redus și constituie doar 9%. Ceia ce înseamnă că doar 9% din toți angajații au o atitudine tolerantă față de persoanele HIV pozitive, și că nivelul de stigmă și discriminare în mediul lucrătorilor este foarte înalt. Indicatorul integrat de acceptare a persoanelor HIV pozitive variază în funcție de mediul de reședință, vârstă și studii. Astfel, în funcție de mediul de reședință, indicatorul integrat de acceptare a persoanelor HIV pozitive este mai redus în mediul rural (7%), în mediul persoanelor cu studii medii generale, profesionale (6%) și în mediul respondenților în vârstă de 50+ (5%).

Capitolul 5. CONSILIEREA ȘI TESTAREA VOLUNTARĂ LA HIV

Cercetarea a scos în evidență faptul că în ultimele 12 luni doar 28% din angajați au făcut testul la HIV (vezi Diagrama 23).

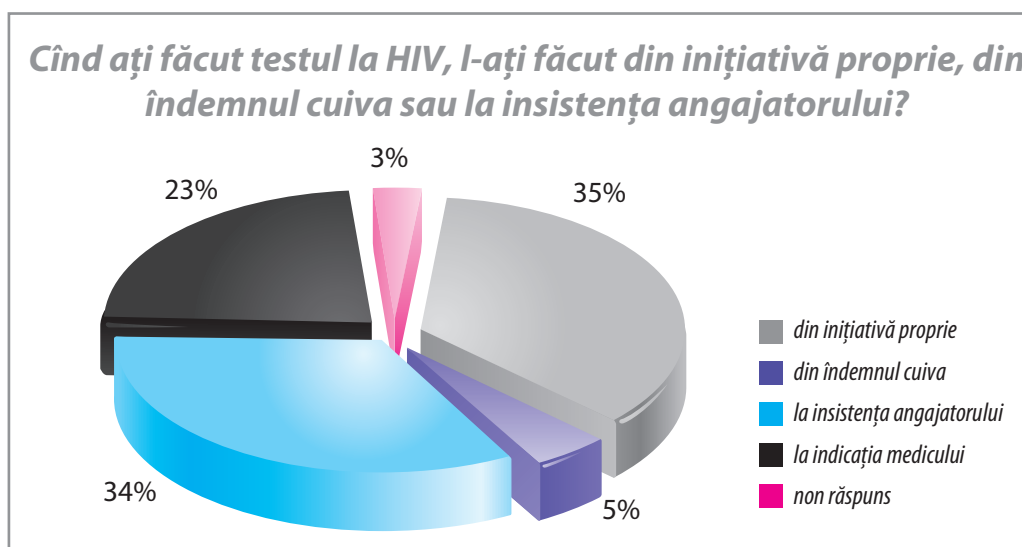
Diagrama 23

35% din cei care au făcut testul la HIV l-au făcut din inițiativă proprie, 34% - la insistența angajatorului (ceia ce de fapt contravine legislației în vigoare), 23% - la indicația medicului, 5% - din îndemnul altcuiva și 3% nu au oferit un răspuns.

Procentul celor care au făcut testul din inițiativă proprie este mai mare în mediul bărbaților (41%), persoanelor din orașe (41%), persoanelor cu studii superioare/postuniversitare (45%), persoanelor în vârstă de 17-29 de ani (45%) angajaților de la întreprinderile cu mai puțin de 500 de angajați (41%).

Diagrama 24

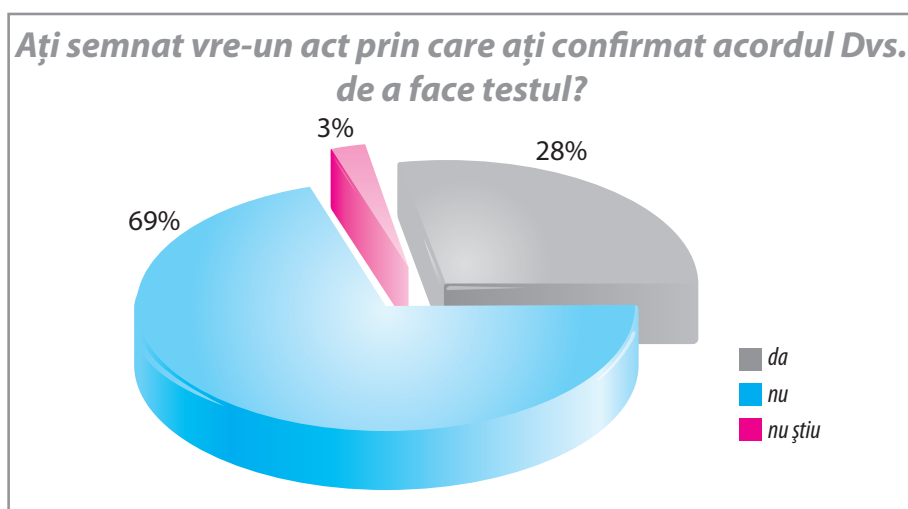

Procentul respondenților care au făcut testul la insistența angajatorului este mai mare în mediul muncitorilor (44%), persoanelor cu studii medii generale și profesionale (48%), celor cu un stagiu de muncă de până la un an (46%), angajaților de la întreprinderile mari cu mai bine de 1000 de lucrători (58%) și persoanelor din mediul rural (43%).

Conform legislației în vigoare, persoanele care vor să-și facă testul la HIV necesită să semneze un act prin care să confirme acordul de a face testul și beneficiază de consiliere pre și post test.

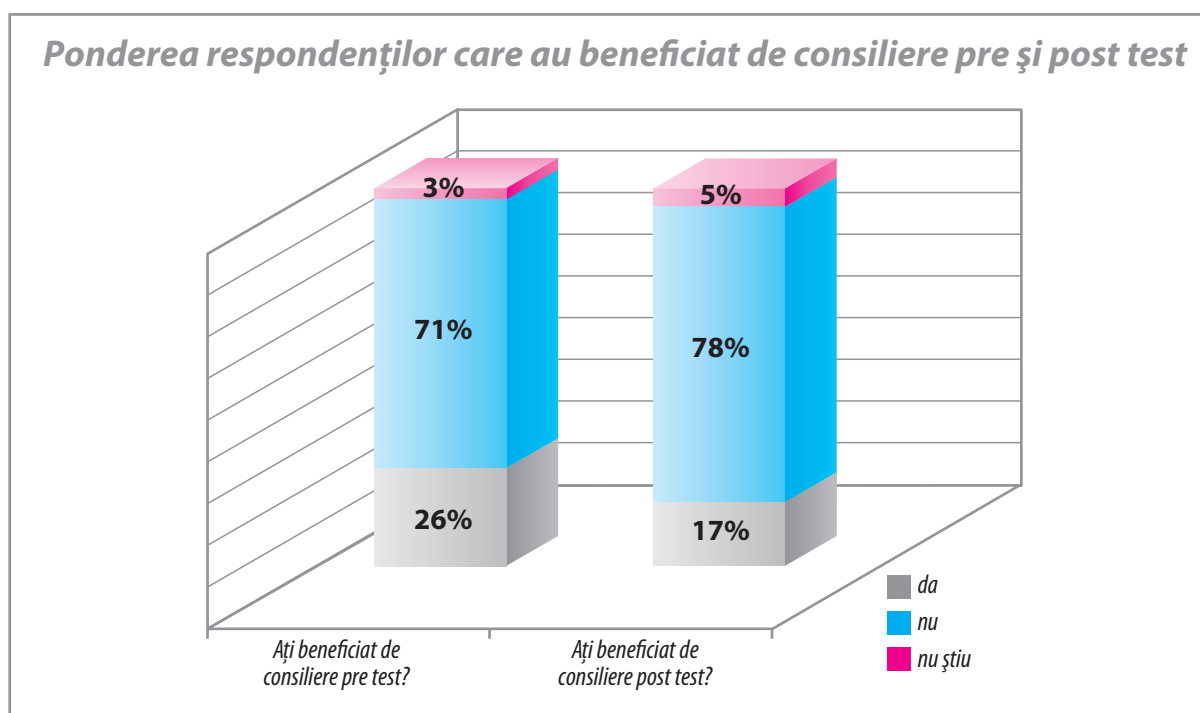
Cercetarea a scos în evidență faptul că doar 28% din cei care au făcut testul au semnat vre-un act prin care să confirme acordul de a fi testat, 69% nu au semnat nici un act și 3% - nu au oferit un răspuns (vezi *Diagrama 25*).

Diagrama 25

Mai bine de 2/3 din cei testați la HIV nu au beneficiat de consiliere pre și post test. Doar 26% din angajați au menționat că au beneficiat de consiliere pre test și 17% - de consiliere post test (vezi *Diagrama 26*).

Diagrama 26

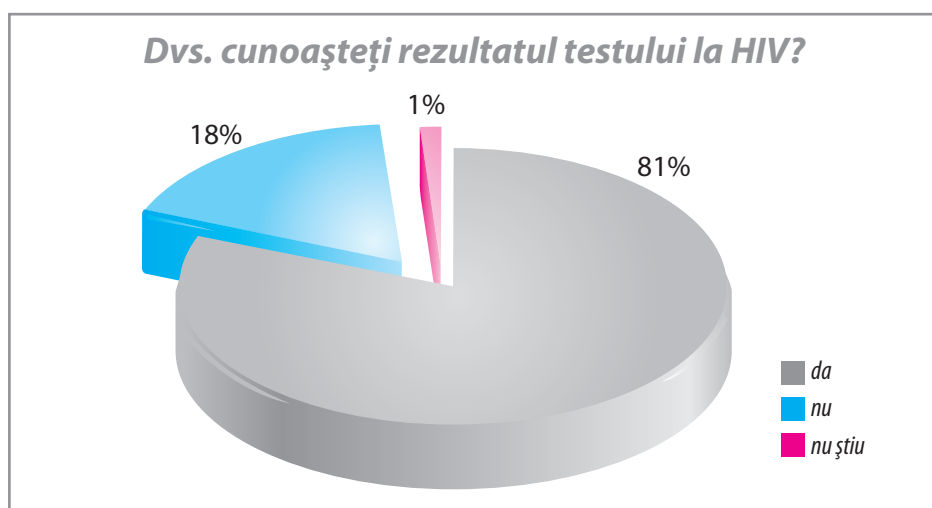
Este de menționat că procentul respondenților care au beneficiat de consiliere pre test este mai mare în mediul bărbaților (38%), celor cu studii primare, medii incomplete (42%), persoanelor din mediul urban (30%).

Procentul respondenților care au beneficiat de consiliere post test este mai mare în mediul bărbaților (20% versus 13%), persoanelor cu studii primare, medii incomplete (24%).

În rezultatul analizei datelor a fost elaborat un indicator integrat conform cerințelor UNGASS- ponderea angajaților care au făcut testul la HIV și au beneficiat de consiliere pre și post test. În rezultatul calculării acestui indicator am stabilit că procentul celor care au făcut testul la HIV și au beneficiat de consiliere pre și post test este foarte mic și constituie doar 3%. În funcție de studii, indicatorul integrat este mai mare în grupul de respondenți cu studii primare, medii incomplete (8%).

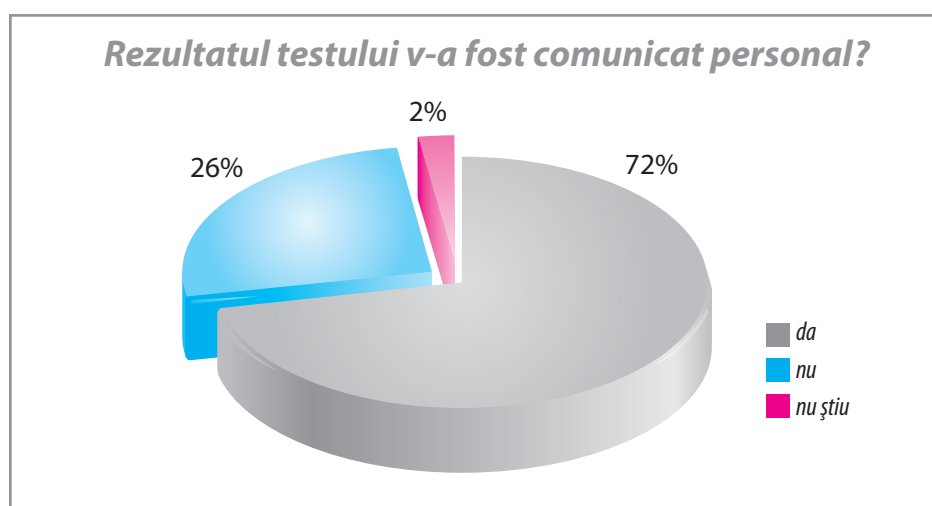
81% din cei care au făcut testul la HIV cunosc rezultatele testului, 18% - nu cunosc și 1% nu a răspuns la întrebare (vezi *Diagrama 27*). Procentul respondenților care nu cunosc rezultatele testului la HIV este mai mare în rândurile muncitorilor (20%), persoanelor cu studii primare, medii incomplete (24%), celor din mediul rural (29%).

Diagrama 27

În cazul a 72% din respondenți rezultatul testului la HIV le-a fost comunicat personal. 26% au menționat că rezultatul testului nu le-a fost spus în mod personal și 2% nu au oferit un răspuns (vezi *Diagrama 28*).

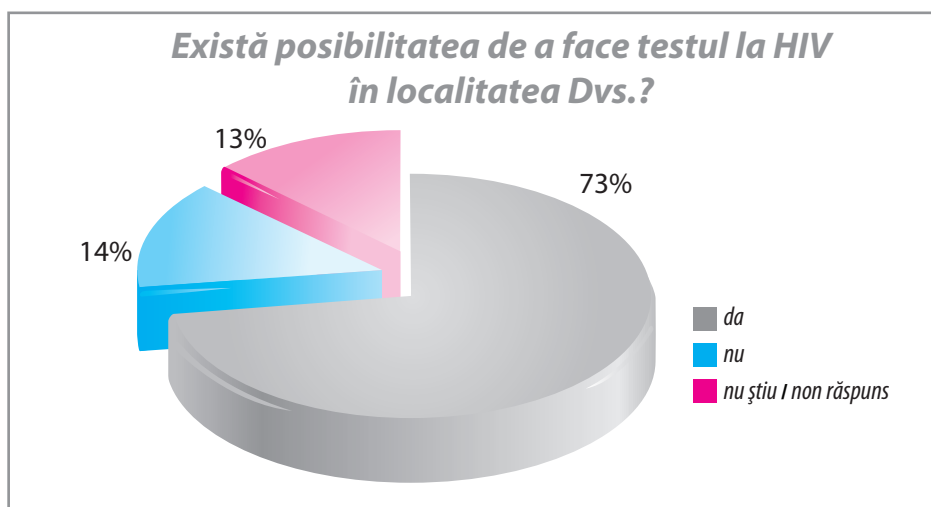
Diagrama 28

2/3 din respondenți au menționat că în localitatea lor există facilități pentru efectuarea testului la HIV. 14% au menționat că nu există asemenea posibilitate și 13% - nu cunosc dacă există (vezi *Diagrama 29*).

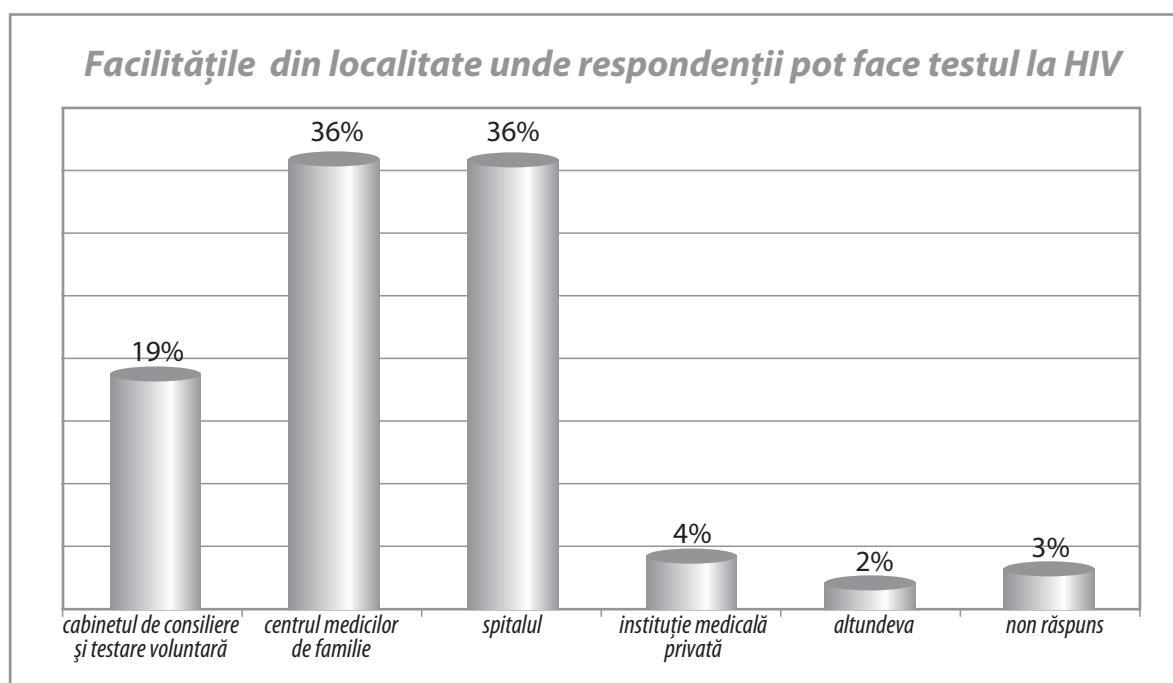
Diagrama 29

Procentul respondenților care au menționat că nu există facilități pentru efectuarea testului HIV este mai mare în mediul rural (43%) decât în mediul urban (2%).

La întrebarea ce facilități sunt în localitate unde respondenții pot să facă testul la HIV, 36% din angajați au menționat: centrul medicilor de familie, 36% - spitalul, 19% - cabinetul de consiliere și testare voluntară, 4% - instituție medicală privată, 2% - altundeva și 3% - nu au oferit un răspuns (vezi *Diagrama 30*).

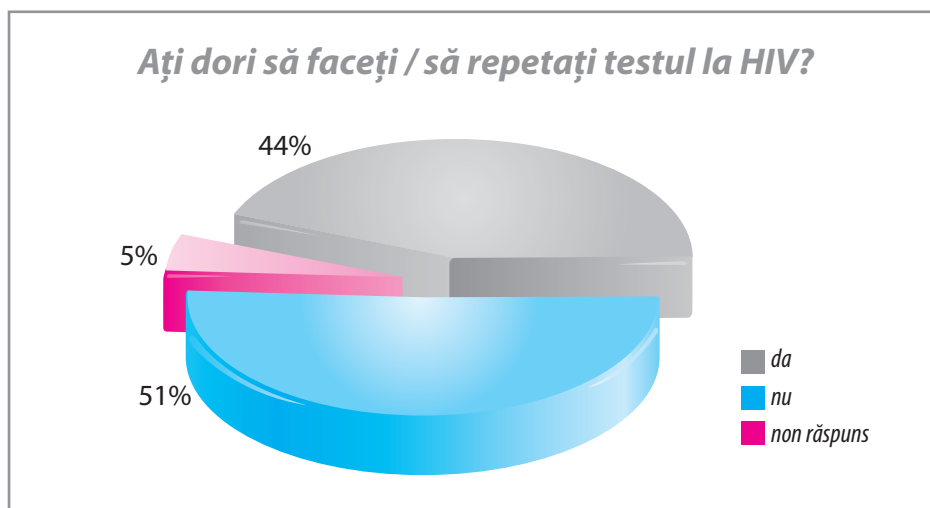
Diagrama 30

Cu referință la respondenții care nu dispun de facilități în localitate pentru efectuarea testului la HIV, 30% au menționat că trebuie să se ducă la o distanță de peste 30 de km ca să facă testarea, 17% - la o distanță de 11-20 km, 16% - la o distanță de 6-10 km și 4% - până la 2 km. Fiecare al treilea respondent a menționat că nu știe la ce distanță trebuie să se ducă pentru a face testul la HIV.

44% din cei chestionați ar dori să facă sau să repete testul la HIV, 51% au menționat că nu ar dori și 5% nu au oferit răspuns la întrebare (vezi *Diagrama 31*).

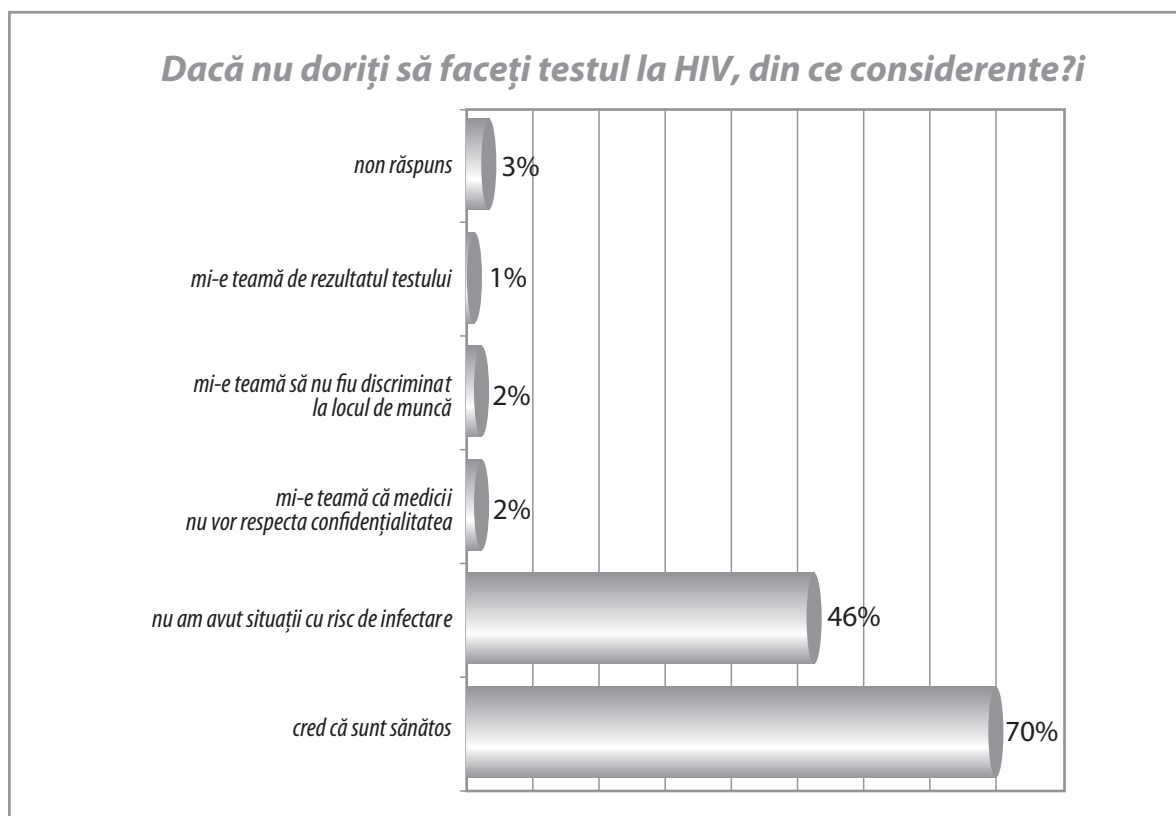
Diagrama 31

Procentul respondenților care nu doresc să facă testul la HIV este mai mare în mediul muncitorilor (55%), persoanelor cu studii medii generale, profesionale (57%), persoanelor de la întreprinderile cu peste 1000 de angajați (71%).

Marea majoritate a respondenților care nu doresc să facă testul la HIV au invocat în calitate de motive: cred că sunt sănătos (70%) și nu au avut situații de risc (46%), ceia ce de fapt înseamnă o lipsă de informare despre riscurile de infectare (vezi *Diagrama 32*).

Diagrama 32

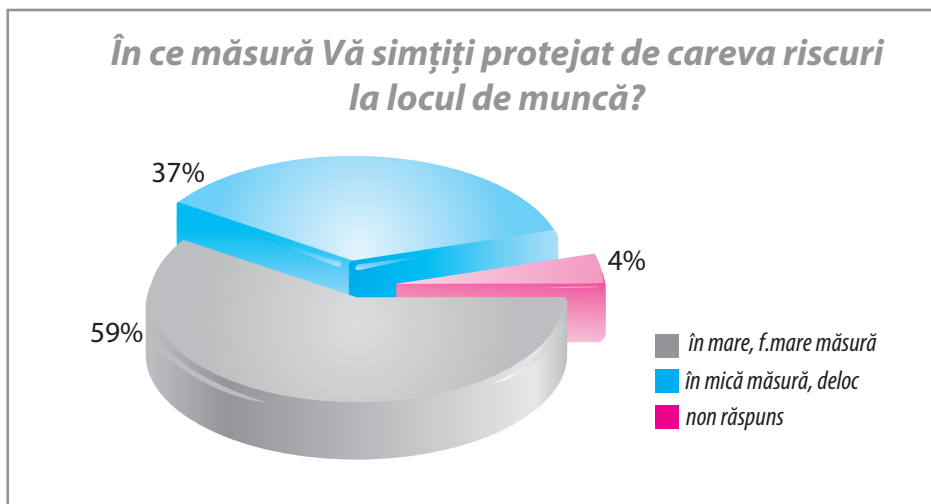

Capitolul 6. POLITICA ÎNTEPRINDERILOR PRIVIND HIV/SIDA

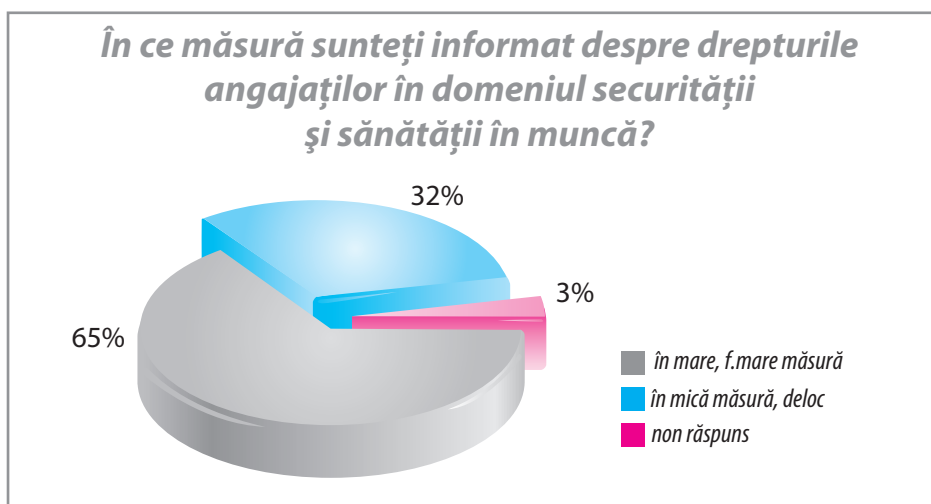
Securitatea și sănătatea la locul de muncă. 59% din respondenți au menționat că se simt în mare și foarte mare măsură protejați la locul de muncă de diferite riscuri (accidente, boli profesionale etc.). 37% din cei chestionați au indicat că se simt în mică măsură sau deloc protejați la locul de muncă și 4% nu au oferit un răspuns (vezi *Diagrama 33*). Procentul respondenților care se simt în mică măsură sau deloc protejați la locul de muncă este mai mare în mediul rural decât în mediul urban (45% versus 34%).

Diagrama 33

65% din angajați se consideră informați în mare măsură și în foarte mare măsură despre drepturile lor în domeniul securității și sănătății în muncă, fiecare al treilea angajat a menționat că se consideră informat în mică măsură sau deloc și 3% - nu au oferit un răspuns (vezi *Diagrama 34*).

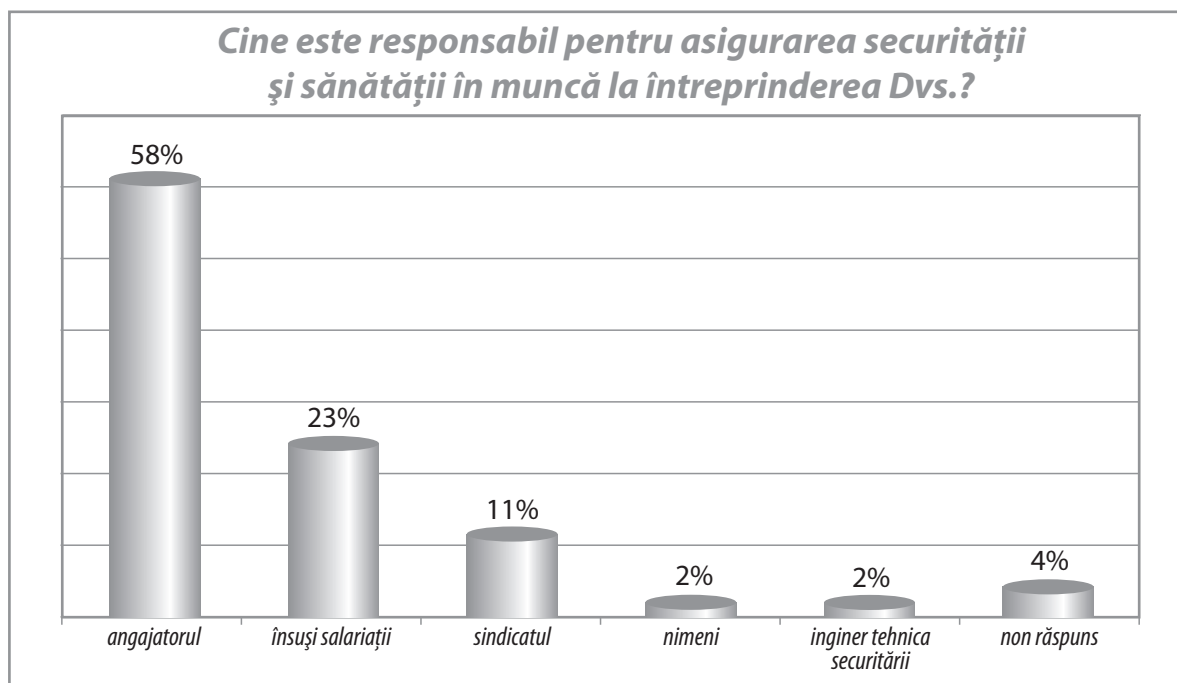
Diagrama 34

Procentul respondenților care se consideră informați în mică măsură sau deloc despre drepturile lor în domeniul securității și sănătății în muncă este mai mare în mediul muncitorilor (36%), angajaților cu un stagiu de muncă de până la un an (35%) și de 6-10 ani (37%), angajaților de la întreprinderile mari care au mai mult de 1000 de lucrători (35%) și persoanelor din mediul rural (38%).

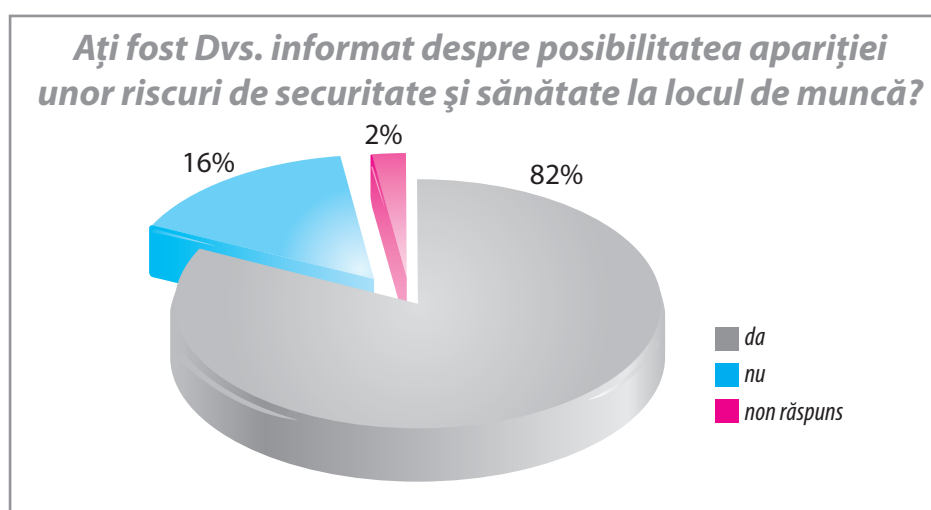
Cu referință la persoana responsabilă pentru asigurarea securității și sănătății în muncă la întreprinderea la care lucrează, 58% din cei chestionați au indicat angajatorul, 23% - însuși salariații, 11% - sindicatul, 2% - nimeni, 2% - inginerul pe tehnica securității și 4% nu au oferit un răspuns (vezi *Diagrama 35*).

Diagrama 35

82% din respondenți au menționat că au fost informați despre posibilitatea apariției unor riscuri de securitate și sănătate la locul de muncă. 16% au indicat că nu au fost informați și 2% - nu au oferit un răspuns (vezi *Diagrama 36*). Procentul respondenților care nu au fost informați este mai mare în mediul persoanelor de 17-29 ani (20%), angajaților cu un stagiu de muncă de până la un an (23%), de 1-2 ani (23%), lucrătorilor de la întreprinderile cu mai puțin de 500 de angajați (19%).

Diagrama 36

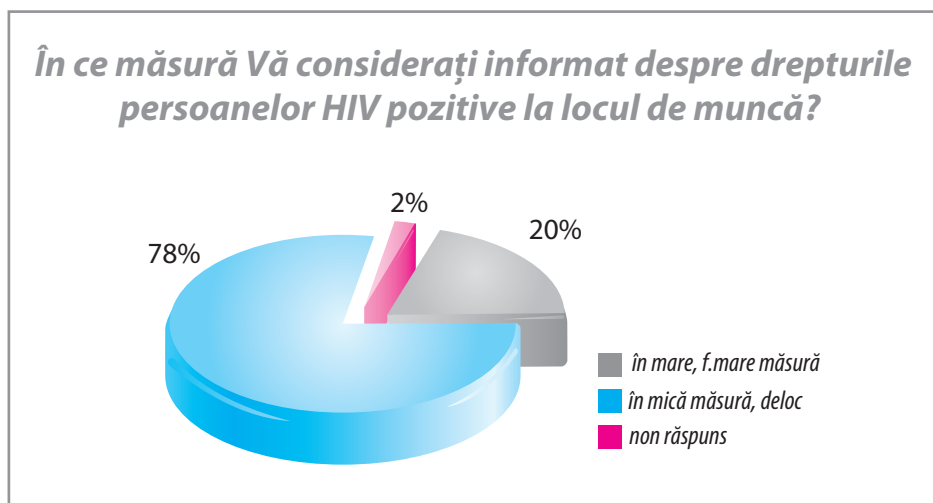
La întrebarea cine i-a informat despre aceste aspecte, 82% au menționat că responsabilul de securitatea și sănătatea muncii la locul de muncă, 10% - șeful lor direct, 5% - lucrătorii medicali, 2% - reprezentanții sindicatelor, 1% - colegii.

Nivelul de informare a persoanelor angajate despre drepturile persoanelor HIV pozitive la locul de muncă. Conform rezultatelor cercetării, mai bine de 2/3 din angajați se consideră informați în mică măsură sau deloc despre drepturile persoanelor HIV pozitive la locul de muncă. Doar fiecare al cincilea chestionat a menționat că sunt informați în mare și foarte mare măsură despre drepturile persoanelor HIV pozitive și 2% nu au oferit un răspuns (vezi *Diagrama 37*).

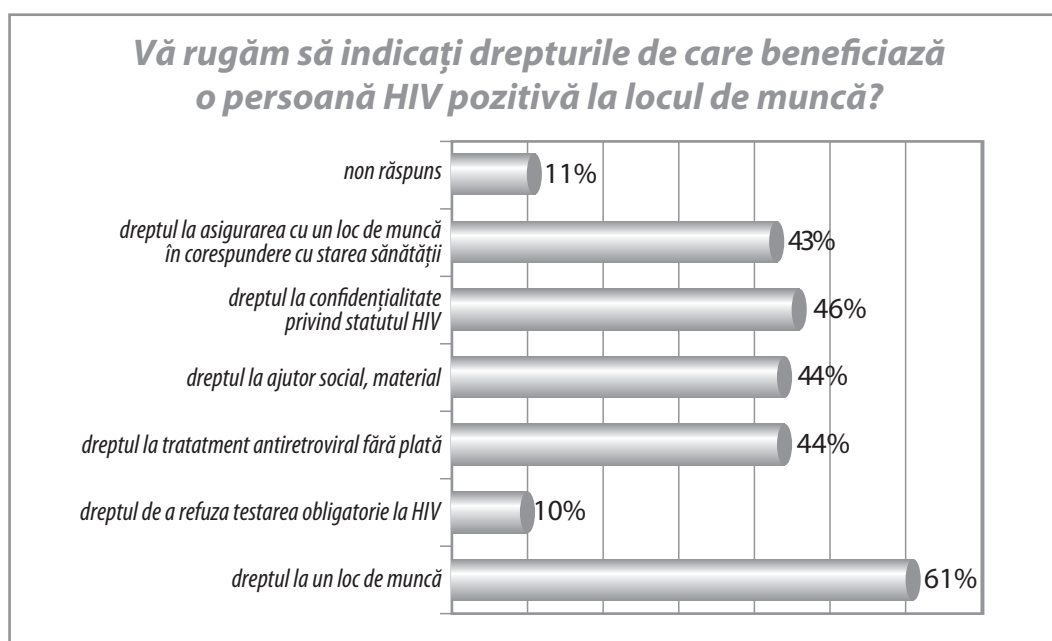
Procentul respondenților care se consideră informați în mică măsură sau deloc despre drepturile persoanelor HIV pozitive este mai mare în mediul angajaților cu un stagiul de muncă de 6 -10 ani (80%) și de peste 10 ani (82%), persoanelor din mediul rural (82%).

Diagrama 37

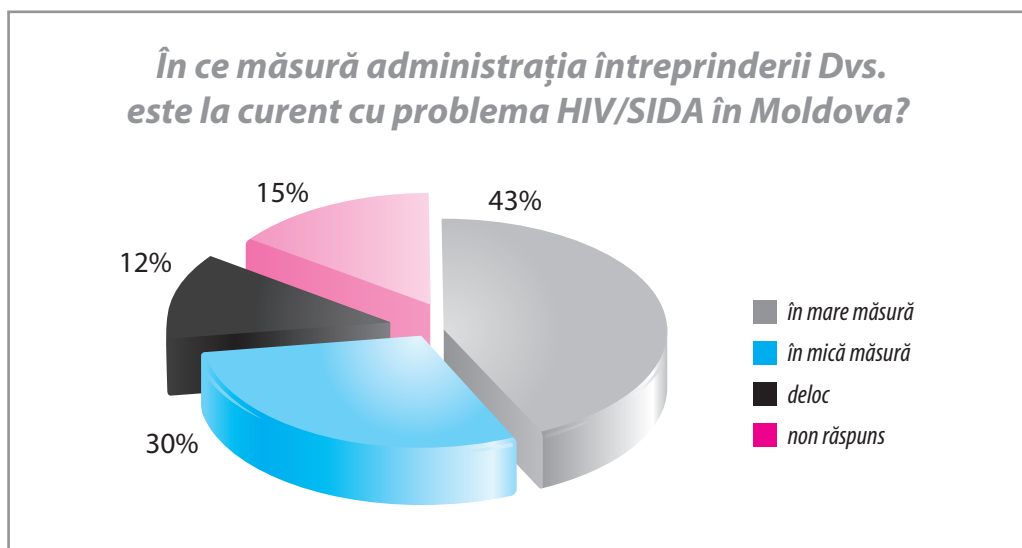
Respondenții au fost rugați, de asemenea, să indice unele drepturi ale persoanelor HIV pozitive la locul de muncă. În rezultat am constatat că doar 61% știu că persoanele HIV pozitive au dreptul la un loc de muncă, și circa 40% din persoane cunosc că angajații HIV pozitivi au dreptul la tratament antiretroviral fără plată, la confidențialitate privind statutul HIV, la asigurarea cu un loc de muncă în corespundere cu starea sănătății. Doar 10% din angajați cunosc că ei au dreptul de a refuza testarea obligatorie la HIV la orice etapă a activității lor, inclusiv la momentul angajării în serviciu (vezi *Diagrama 38*).

Diagrama 38

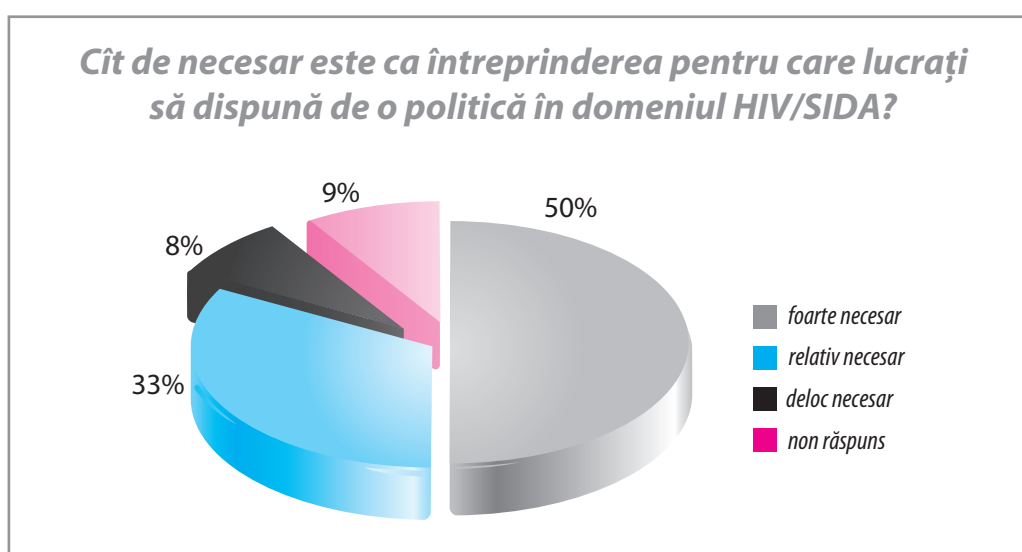
Politica întreprinderilor privind HIV/SIDA. Circa 43% din cei chestionați consideră că administrația întreprinderii lor este la curent în mare măsură cu problema HIV/SIDA în Republica Moldova. 42% au menționat că administrația întreprinderii lor este la curent în mică măsură sau deloc cu problemele HIV/SIDA din țară și 15% nu au oferit un răspuns (vezi *Diagrama 39*).

Procentul respondenților care au menționat că administrația întreprinderii lor este în mică măsură sau deloc la curent cu problema HIV/SIDA în Moldova este mai mare la întreprinderile care au mai puțin de 500 de angajați (47%).

Diagrama 39

Fiecare al doilea respondent consideră că este foarte necesar ca întreprinderea pentru care lucrează să dispună de o politică în domeniul HIV/SIDA, fiecare al treilea chestionat a menționat că este relativ important și doar 8% au indicat că nu este deloc necesar. 9% nu au oferit un răspuns la această întrebare (vezi *Diagrama 40*).

Procentul respondenților care consideră că este foarte necesar ca întreprinderea să dispună de o politică în domeniul HIV/SIDA este mai mare în mediul angajaților de la întreprinderile mari cu peste 1000 de lucrători (64%).

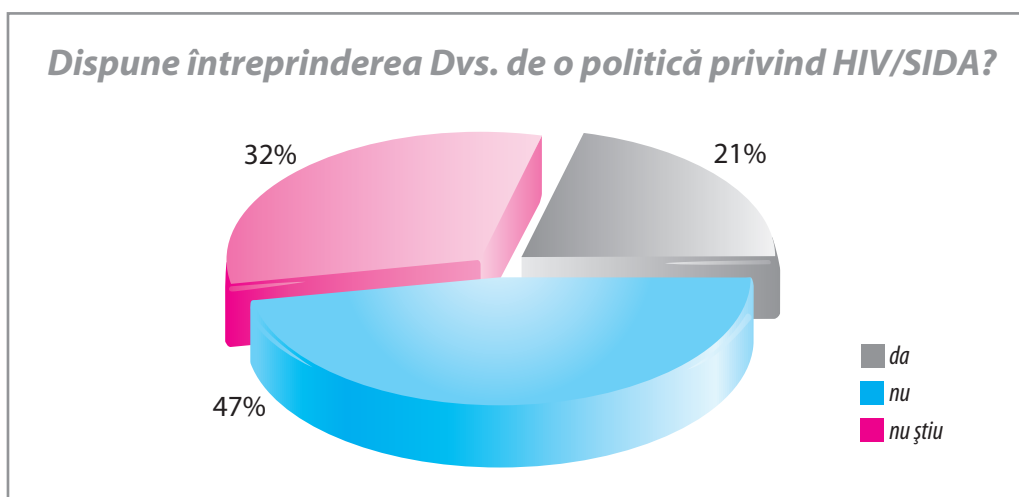
Diagrama 40

Deși mai bine de 80% din respondenți au menționat că este foarte necesar sau este relativ necesar ca întreprinderea la care lucrează să dispună de o politică (set de măsuri) în domeniul HIV/SIDA, doar fiecare al cincilea respondent a indicat că întreprinderea sa dispune de o asemenea politică sau set de măsuri. 47% au menționat că întreprinderea nu dispune de o asemenea politică și 32% au indicat că nu știu dacă întreprinderea dispune (vezi *Diagrama 41*).

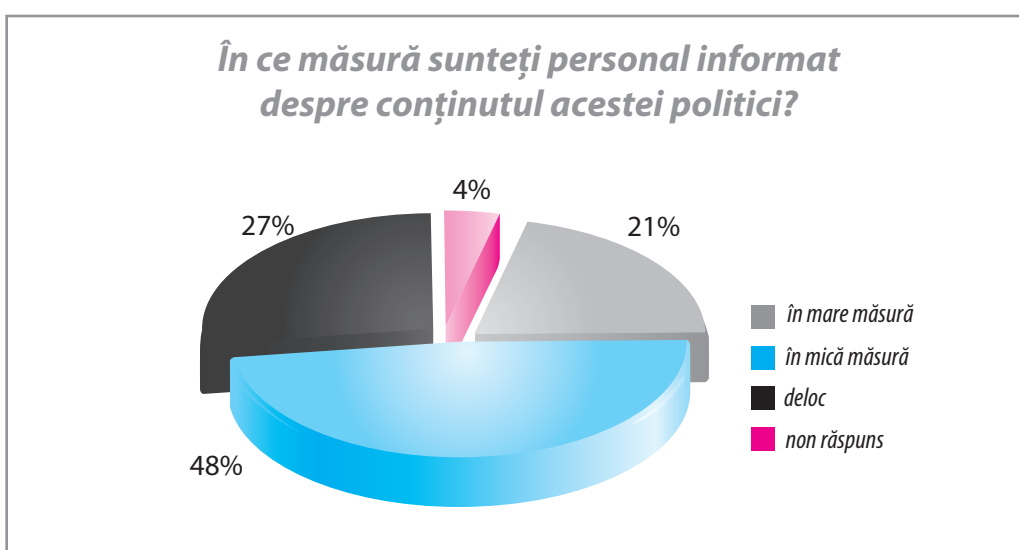
Procentul respondenților care au menționat că întreprinderea dispune de o politică în domeniul HIV este mai mare la întreprinderile mari cu peste 1000 de angajați (30%).

Diagrama 41

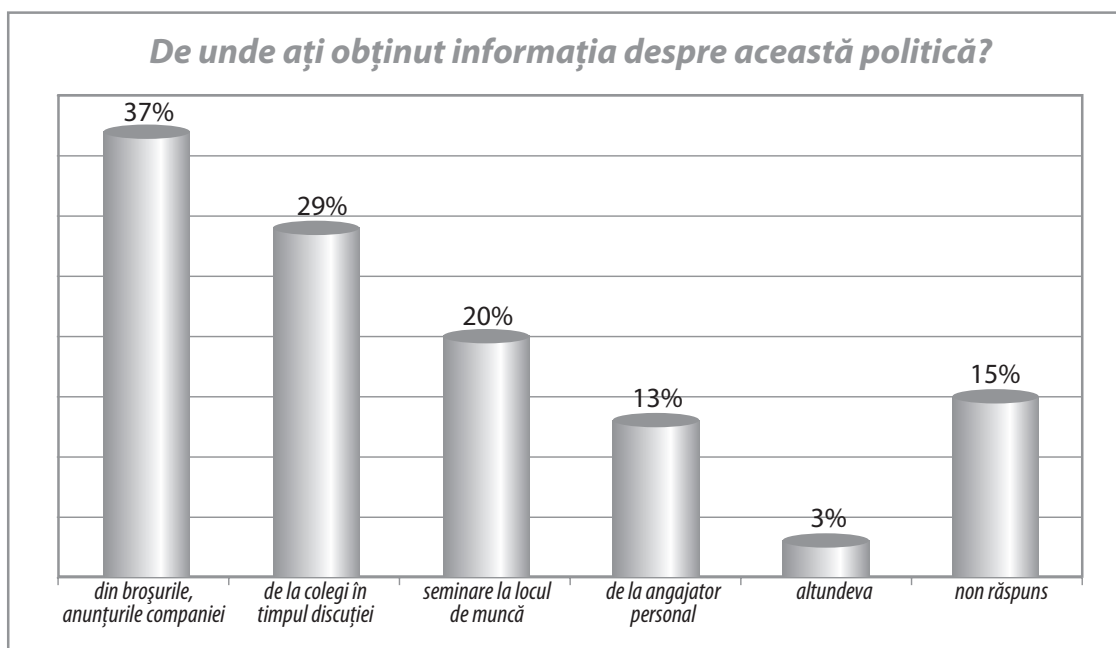
Din persoanele care au indicat că întreprinderea lor dispune de o politică sau de un set de măsuri în domeniul HIV/SIDA, doar 21% au menționat că se consideră informați în mare măsură despre conținutul acestei politici. 75% au indicat că sunt informați în mică măsură sau deloc, iar 4% - nu au oferit un răspuns (vezi *Diagrama 42*).

Diagrama 42

Sursele de informare ale respondenților despre politica sau setul de măsuri în domeniul HIV la locul de muncă sunt diferite, dar predomină: broșurile, anunțurile companiei (37%), colegii (29%), seminarele la locul de muncă (20%) (vezi *Diagrama 43*).

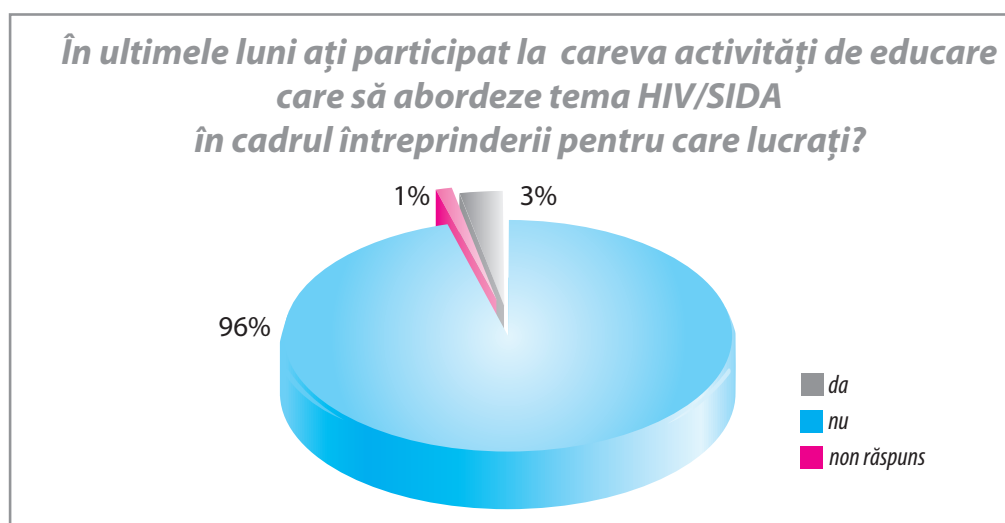
Diagrama 43

Fiind întrebați ce măsuri include această politică, 44% din respondenții care au spus că întreprinderea lor dispune de o politică privind HIV/SIDA, au indicat măsuri educaționale de prevenire HIV (seminare, lecții), 25% - nondiscriminarea persoanelor HIV pozitive, 23% - asigurarea confidențialității datelor despre starea sănătății angajaților, inclusiv despre statutul HIV, 22% - asigurarea cu informație necesară despre serviciile din comunitate orientate spre susținerea persoanelor HIV pozitive, 13% - neconcedierea de la locul de muncă a persoanelor HIV pozitive, 7% - nonobligativitatea testării la HIV a noilor angajați, 5% - suport în recalificarea persoanei HIV pozitive, în caz de necesitate. 19% au menționat că nu știu sau nu au răspuns la întrebare.

Deși 21% din respondenți au menționat că întreprinderea lor dispune de o politică (un set de măsuri) privind HIV, 96% din cei chestionați au menționat că în ultimele 6 luni nu au participat la nici o activitate de educare care să abordeze tema HIV/SIDA în cadrul întreprinderii pentru care lucrează. 3% au indicat că au participat la careva activități și 1% nu a oferit nici un răspuns (vezi *Diagrama 44*).

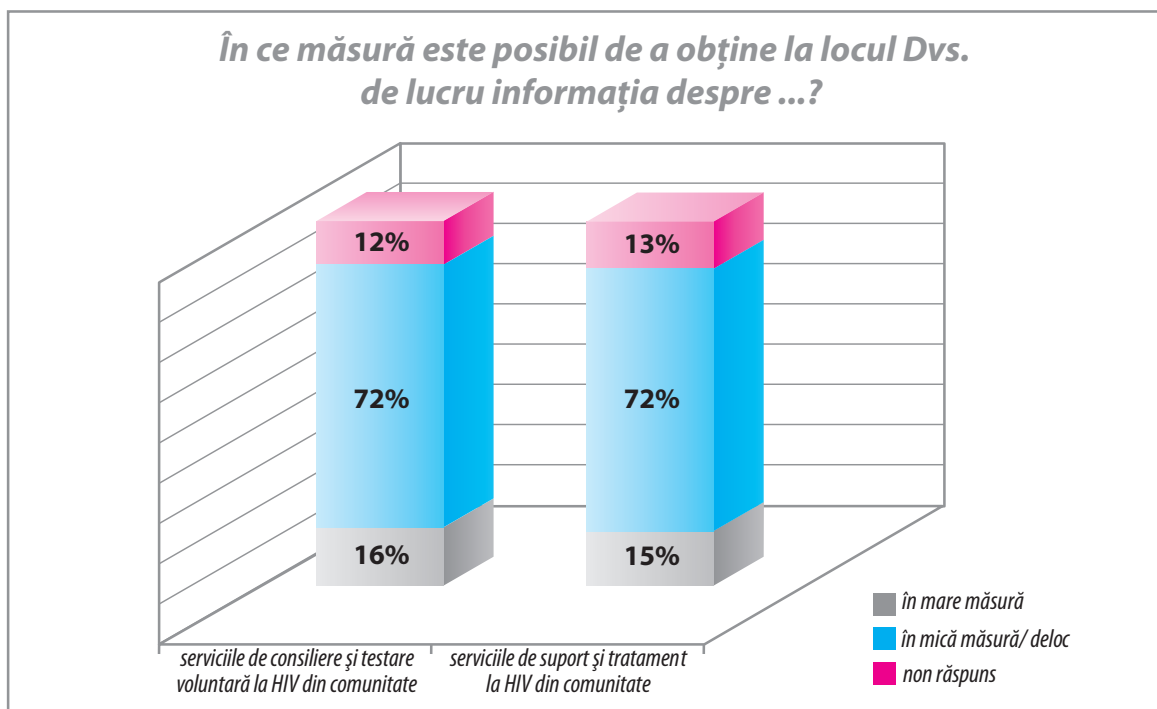
Diagrama 44

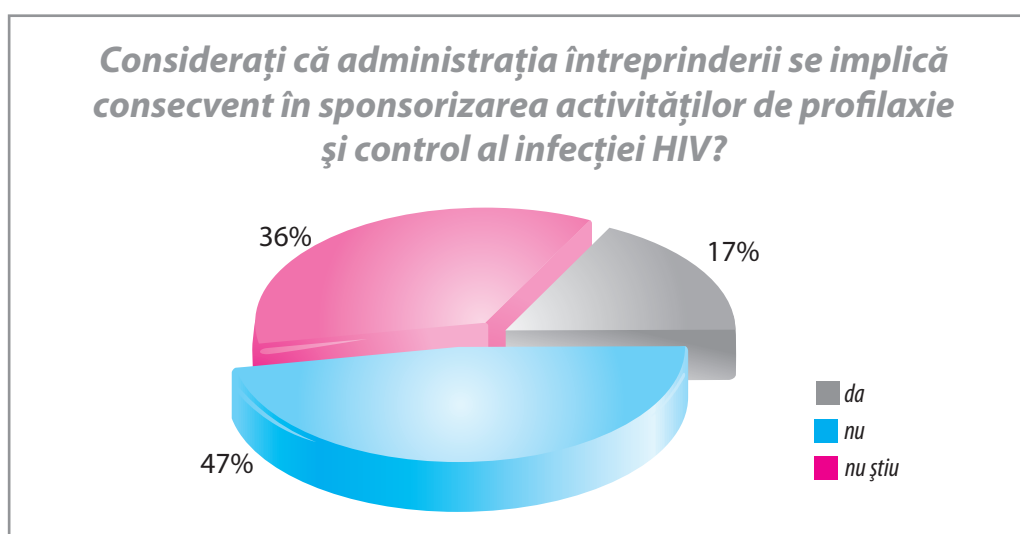
Peste 80% din cei chestionați au menționat că la locul lor de muncă nu este deloc posibil sau este posibil în mică măsură de a obține informația despre serviciile de consiliere și testare voluntară și despre serviciile de suport și tratament la HIV din comunitate. Doar 16% în cazul serviciilor de consiliere și testare voluntară la HIV și 15% în cazul serviciilor de suport și tratament la HIV au indicat că pot obține această informație în mare măsură de la întreprinderea la care lucrează (vezi Diagrama 45).

Diagrama 45

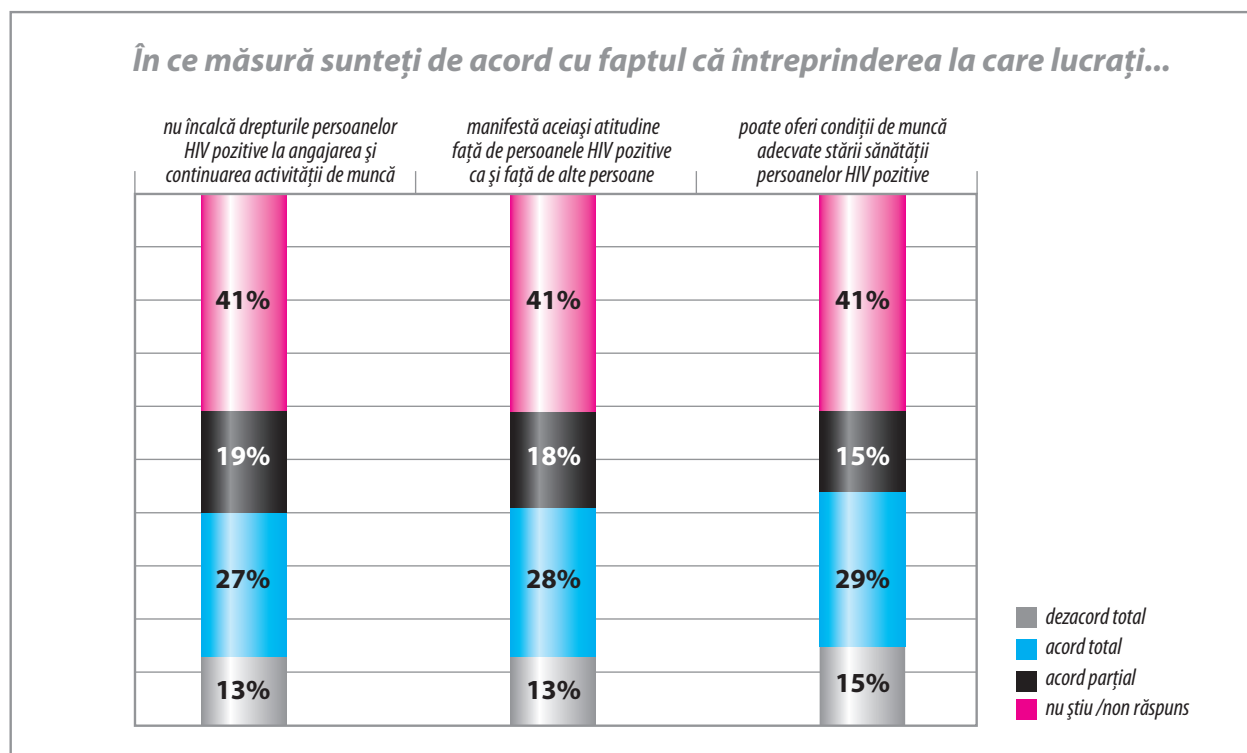
84% din cei chestionați consideră că administrația întreprinderii lor nu se implică deloc sau nu știu dacă se implică în sponsorizarea activităților de profilaxie și control al infecției HIV. Doar 17% din respondenți au indicat că administrația întreprinderii susține financiar diferite activități de profilaxie și control a infecției HIV (vezi Diagrama 46).

Diagrama 46

27% din respondenți au manifestat acord total cu faptul că întreprinderea la care lucrează nu încalcă drepturile persoanelor HIV pozitive la angajarea și continuarea activității de muncă, 19% au manifestat acord parțial, 13% au manifestat dezacord total, iar peste 40% au menționat că nu știu sau nu au oferit un răspuns concret (vezi Diagrama 47).

Diagrama 47

28% din cei chestionați sunt de părerea că administrația întreprinderii manifestă aceeași atitudine față de persoanele HIV pozitive ca și față de alte persoane, 18% - au manifestat acord parțial cu aceasta, 13% - dezacord total, iar mai bine de 40% - au indicat că nu știu sau non răspuns (vezi Diagrama 47).

29% din respondenți consideră că întreprinderea la care lucrează poate oferi condiții de muncă adecvate stării sănătății persoanelor HIV pozitive, 15% au manifestat acord parțial cu aceasta, 15% - dezacord total și 41% - nu știu, non răspuns.

33% din angajați sunt de părerea că întreprinderea la care lucrează acordă o atenție deosebită informării colaboratorilor despre HIV/SIDA, 16% - au manifestat acord parțial cu aceasta, 27% - dezacord total, iar 24% au menționat că nu știu sau non răspuns (vezi Diagrama 48).

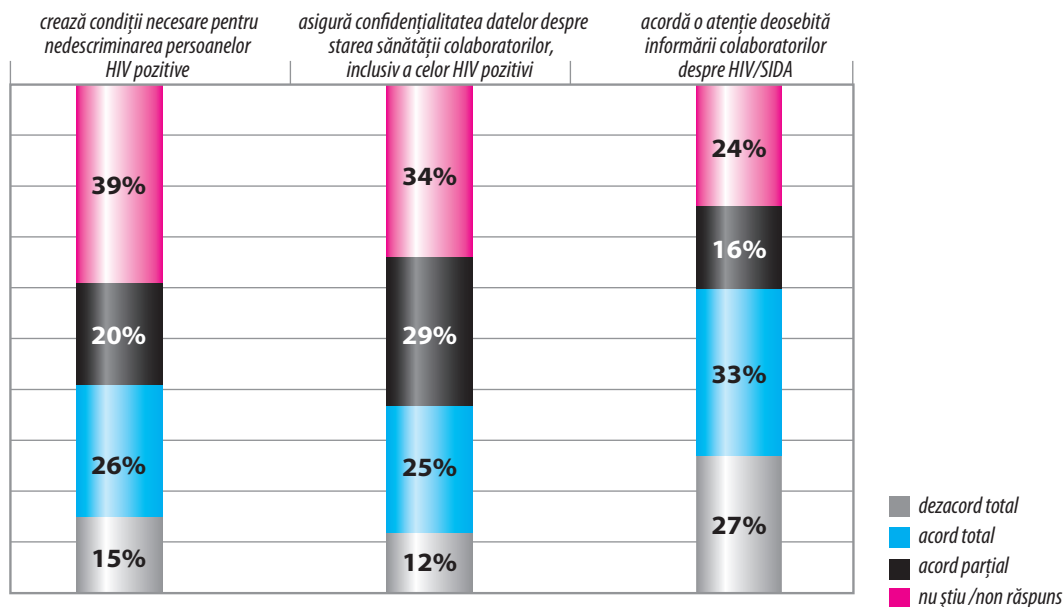
Fiecare al patrulea respondent este de părerea că întreprinderea la care lucrează creează condiții necesare pentru nediscriminarea persoanelor HIV pozitive, 20% au manifestat un acord parțial cu acest fapt, 20% - dezacord total și 39% au menționat că nu știu, non răspuns (vezi Diagrama 48).

25% din cei chestionați consideră că întreprinderea la care lucrează asigură confidențialitatea datelor despre starea sănătății colaboratorilor, inclusiv a celor HIV pozitivi, 29% au manifestat acord parțial cu aceasta, 12% - dezacord total și 34% au indicat că nu știu sau nu au oferit un răspuns (vezi Diagrama 48).

Diagrama 48

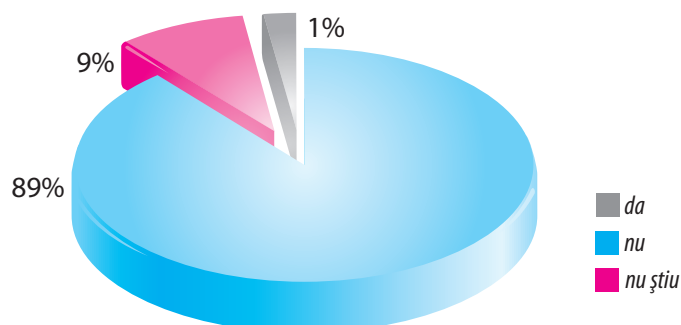
În ce măsură sunteți de acord cu faptul că întreprinderea la care lucrați Dvs. ...

89% din cei chestionați au menționat că nu au auzit de nici un caz de discriminare a unui coleg HIV pozitiv de când lucrează la întreprindere, 9% au menționat că nu știu și doar 2% au menționat că au auzit (vezi Diagrama 49).

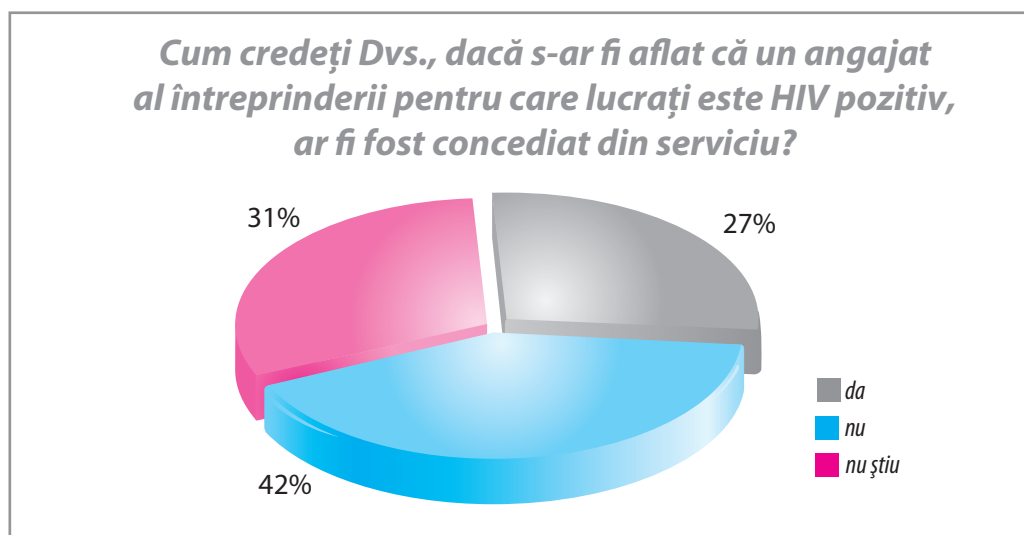
Diagrama 49

În perioada de când lucrați la această întreprindere ați auzit de vreun caz de discriminare a unui coleg HIV pozitiv de către administrația companiei?

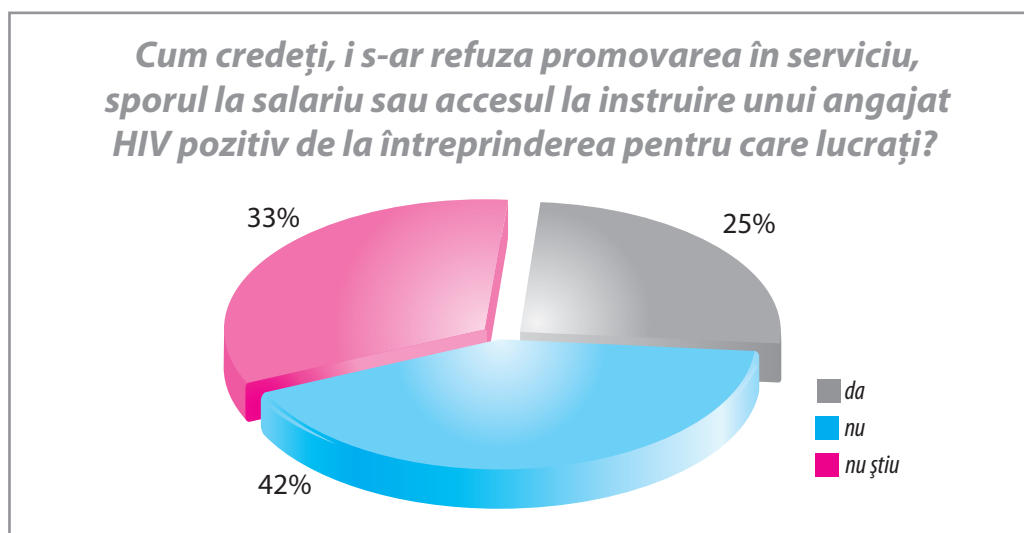
42% din respondenți sunt de părerea că dacă s-ar fi aflat că un angajat al întreprinderii pentru care lucrează este HIV pozitiv, el nu ar fi fost concediat din serviciu, 27% consideră că ar fi fost concediat, iar fiecare al treilea a menționat că nu știe (vezi Diagrama 50).

Diagrama 50

42% din cei chestionați consideră că la întreprinderea la care lucrează nu i s-ar refuza promovarea în serviciu, sporul la salariu sau accesul la instruire unui angajat HIV pozitiv. 25% consideră că i s-ar refuza, iar 33% au menționat că nu știu dacă i s-ar refuza (vezi Diagrama 51).

Diagrama 51

Deși o parte din respondenți au o părere pozitivă despre atitudinea companiei la care lucrează față de problema HIV/SIDA, cercetarea a scos în evidență faptul că numai 18% din cei chestionați sunt mulțumiți în mare măsură de politica (setul de măsuri) întreprinderii privind HIV/SIDA. 64% din cei chestionați sunt mulțumiți în mică măsură sau deloc și 18% nu au oferit un răspuns.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

În rezultatul efectuării cercetării sociologice în mediul angajaților de la întreprinderile care dispun de 300 și mai mulți lucrători, am constatat următoarele:

Nivelul de cunoștințe despre căile de bază de transmitere a HIV în mediul angajaților este destul de înalt. Cu toate acestea un număr mare de angajați posedă cunoștințe eronate despre unele căi de transmitere a virusului. Indicatorul integrat al cunoștințelor corecte despre căile de transmitere a HIV constituie doar 49%. Acest indicator este mai redus în mediul urban, în grupul de respondenți cu studii primare/ medii incomplete și în mediul populației de peste 50 de ani.

Ponderea angajaților cu un comportament sexual riscant este relativ redusă. Astfel, doar 16% din angajați au menționat că practică sex cu mulți parteneri. Totodată, cercetarea a scos în evidență faptul că procentul respondenților cu un comportament sexual riscant este de mai bine de 1,5 ori mai mare în grupul de vârstă de 17 - 29 de ani. Deși marea majoritate din cei chestionați au acces la prezervative, procentul persoanelor care au utilizat prezervativul în timpul fiecărui act sexual pe parcursul ultimelor 12 luni este foarte redus, constituind doar 15%. 39% din persoanele care practică sex cu mulți parteneri sexuali nu au utilizat prezervativul la ultimul contact sexual.

Nivelul de stigmă și discriminare a persoanelor HIV pozitive în mediul angajaților este foarte înalt. Doar 9% din cei chestionați au menționat că nu ar păstra în taină dacă cineva din rude ar fi HIV pozitiv, că ar îngriji de o rudă bolnavă de SIDA, că ar procura produse de la un vânzător HIV infectat și că ar accepta ca un pedagog HIV pozitiv să continue lucrul în școală. Nivelul de stigmă și discriminare a persoanelor HIV pozitive este mai mare în mediul rural și în grupul de vârstă de peste 50 de ani.

Deși în majoritatea localităților de unde sunt respondenții există facilități unde angajații ar putea face testul la HIV, doar 28% din chestionați au menționat că au făcut testul la HIV în ultimele 12 luni. Mai bine de 1/3 din aceștia au făcut testul la HIV la insistența angajatorului, 2/3 nu au un acord semnat de a face testul la HIV și doar 3% au beneficiat de consiliere pre și post test. Fapt ce, de altfel, vine în contradicție cu Legea „Cu privire la profilaxia HIV/SIDA”.

Circa 2/3 din angajați cunosc în mare și foarte mare măsură drepturile lor în domeniul securității și sănătății în muncă și se consideră în mare și foarte mare măsură protejați la locul de muncă de diferite riscuri (accidente, boli profesionale etc.).

În același timp cercetarea a scos în evidență faptul că 78% din cei chestionați sunt informați în mică măsură sau deloc despre drepturile persoanelor HIV pozitive la locul de muncă. În acest context menționăm că doar 61% din angajați știu că persoanele HIV pozitive au dreptul la un loc de muncă, 40% cunosc că angajații HIV pozitiv au dreptul la tratament antiretroviral fără plată, la confidențialitate privind statutul HIV, la asigurarea cu un loc de muncă în corespundere cu starea sănătății. Doar 10% din angajați cunosc că ei au dreptul de a refuza testarea obligatorie la HIV la orice etapă a activității lor, inclusiv la momentul angajării în serviciu.

Deși marea majoritate a respondenților consideră că este foarte important ca întreprinderea la care lucrează să dispună de o politică în domeniul HIV/SIDA, doar 21% au menționat că la întreprinderile lor există o politică sau mai bine zis un set de măsuri cu referință la HIV/SIDA. Această politică sau set de măsuri se reduce la careva instruiți sporadice sau distribuie de materiale informaționale despre HIV/SIDA, fapt confirmat și prin aceea că doar 21% din cei care au indicat că întreprinderea dispune de o politică se consideră informați în mare măsură despre conținutul acestei politici, iar 19% nu au putut indica în ce constă această politică sau set de măsuri.

În ultimele 6 luni la întreprinderile incluse în cercetare nu au fost organizate nici un fel de măsuri educaționale cu referință la HIV/SIDA. Astfel, 96% din angajații chestionați au menționat că nu au participat la nici o activitate de educare pe această temă. De asemenea, în majoritatea întreprinderilor angajații nu au acces sau au acces limitat

la informația despre serviciile de consiliere și testare voluntară la HIV și despre serviciile de suport și tratament la HIV în comunitate.

Mai bine de 80% din angajați consideră că administrația întreprinderii lor nu se implică deloc sau nu știu dacă se implică în sponsorizarea diferitor activități de profilaxie și control al infecției HIV. Nivelul de informare a angajaților despre atitudinea angajatorilor față de persoanele HIV infectate este foarte redus. Astfel, mai bine de 40% din respondenți nu știu dacă la întreprinderea lor sunt încălcate drepturile persoanelor HIV pozitive la angajare în câmpul muncii și continuarea activității de muncă, nu știu dacă întreprinderea poate oferi condiții de muncă adecvate stării sănătății persoanelor HIV pozitive, dacă angajatorii manifestă aceeași atitudine față de persoanele HIV pozitive ca și față de alte persoane etc. Doar fiecare al patrulea chestionat este sigur de faptul că la întreprinderea la care lucrează este asigurată confidențialitatea datelor despre starea sănătății colaboratorilor, inclusiv a celor HIV pozitivi.

Nivelul de satisfacție a angajaților de politica întreprinderilor în domeniul HIV este foarte redus. Astfel, doar 18% au menționat că sunt mulțumiți în mare măsură de politica dusă de întreprinderea lor în acest domeniu, 64% au indicat că sunt mulțumiți în mică măsură sau deloc și 18% nu au putut oferi un răspuns.

În acest context considerăm că în vederea asigurării profilaxiei și prevenirii HIV/SIDA la locul de muncă sunt necesare următoarele măsuri la nivel national, de sector și unitate:

Elaborarea de comun acord cu reprezentanții angajaților a unor politici în domeniul HIV/SIDA la locul de muncă, care să fie focusate pe a) informarea angajaților despre problema HIV/SIDA și despre faptul cum poate fi prevenită infectarea cu acest virus; b) promovarea și asigurarea drepturilor angajaților HIV pozitivi la locul de muncă; c) informarea tuturor angajaților despre drepturile lor în caz de infectare cu HIV; d) asigurarea accesului angajaților la informația despre serviciile din comunitate focusate pe consilierea și testarea voluntară la HIV, tratament anti-retroviral și suport persoanelor HIV pozitive; e) crearea condițiilor necesare la locul de muncă pentru prevenirea discriminării persoanelor HIV pozitive; e) asigurarea confidențialității datelor despre starea sănătății colaboratorilor, inclusiv a celor HIV pozitivi.

Informarea tuturor angajaților despre existența și conținutul politicii întreprinderii în domeniul HIV/SIDA.

Organizarea unor activități de instruire a angajaților despre căile corecte și eronate de transmitere a HIV, despre măsurile de protecție care pot fi aplicate de către angajați în vederea prevenirii infectării cu HIV și despre tratamentul antiretroviral.

Facilitarea accesului angajaților, inclusiv prin accesarea diferitor organizații donatoare și proiecte în domeniu la prezervative gratuit.

Plasarea într-un loc accesibil pentru angajați a informației despre serviciile din comunitate la care angajații se pot adresa în caz de necesitate de efectuare testului, de obținere a consilierii și testării voluntare, de obținere a tratamentului antiretroviral etc., cu indicarea telefoanelor de contact.

Promovarea consilierii și testării voluntare la HIV în mediul angajaților prin explicarea beneficiilor acestora și asigurarea accesului angajaților la informația despre serviciile respective.

Organizarea unor activități de instruire a angajaților în drepturile persoanelor HIV pozitive la locul de muncă.

Organizarea unor campanii informaționale mici focusate pe prevenirea stigmei și discriminării persoanelor HIV pozitive la locul de muncă.

Crearea condițiilor necesare pentru asigurarea confidențialității informației despre starea sănătății angajaților, inclusiv a celor HIV pozitivi și a non discriminării persoanelor HIV pozitive la locul de muncă.

Promovarea necesității elaborării unor politici în domeniul HIV/SIDA la nivel de întreprinderi.

Dezvoltarea capacităților persoanelor de decizie de la întreprinderi în domeniul politicii HIV/SIDA la locul de muncă.

Acordare de suport informațional și tehnic conducerii întreprinderilor în elaborarea politicii de comun acord cu angajații și implementarea ei la nivel de întreprindere.

Acordarea suportului conducerii întreprinderilor în elaborarea unui mecanism de monitorizare și evaluare a implementării politicii în domeniul HIV la întreprinderi.

Acordarea suportului conducerii întreprinderilor în organizarea unor măsuri educaționale pentru angajați în domeniul căilor de transmitere a HIV, metodelor de protecție și prevenire HIV, tratamentului antiretroviral, consilierea și testarea voluntară la HIV, serviciile din comunitate care oferă suport persoanelor HIV pozitive, drepturile persoanelor HIV pozitive la locul de muncă etc.

ANEXE

Anexa I.

Chestionar

Cunoștințe, Atitudini, Practici ale persoanelor angajate în câmpul muncii referitor la HIV/SIDA

Introducere

Bună ziua, mă numesc _____ și reprezint CBS-AXA. Noi asistăm Oficiul Organizației Internaționale a Muncii (OIM) din Moldova în efectuarea unei cercetări sociologice pentru a determina cunoștințele, atitudinile și practicile persoanelor angajate în câmpul muncii în domeniul HIV/SIDA. Rezultatele acestei cercetări vor fi utilizate de către OIM pentru dezvoltarea unui proiect de asistență care va ajuta angajații întreprinderilor să cunoască cum să se protejeze mai bine de infectarea cu HIV și cum să obțină suportul administrației și a colegilor în acest context. Dumneavoastră ați fost selectat pentru cercetare la întâmplare în baza listei angajaților prezentată de administrația întreprinderii unde activați.

Chestionarul include unele întrebări cu caracter personal ce țin de cunoștințele și atitudinea Dvs. față de HIV și de comportamentul Dvs. sexual. Dorim să Vă asigurăm că atât identitatea Dvs., cât și răspunsurile oferite sunt absolut confidențiale și nu vor fi raportate nicăieri. Dvs. aveți dreptul de a refuza să răspundeți la unele întrebări. Totodată, ținem să accentuăm că răspunsurile Dvs. oneste sunt foarte importante pentru elaborarea acestui proiect și noi vom aprecia foarte mult implicarea Dvs. în cercetare. Interviuul va dura 30 minute. Dvs. sunteți de acord să participați?

Semnătura intervievatorului, care confirmă că respondentul a dat acordul să fie chestionat.

Început la: _____

Terminat la: _____

Data: _____

1. Informație social - demografică

101.	Sexul respondentului	Masculin	49.4%	
		Feminin	50.6%	
102.	Câți ani împliniți aveți?	NȘ		
		NR		
		15-19 ani	3.8%	
		20-24 ani	14.7%	
		25-29 ani	13.0%	
		30-34 ani	10.3%	
		35-39 ani	11.3%	
		40-44 ani	10.8%	
		45-49 ani	14.8%	
		50-54 ani	11.1%	
		55-59 ani	7.8%	
		Peste 60 ani	2.5%	
103.	Starea Dvs. civilă?	Necăsătorit (ă)	25.0%	
		Căsătorit (ă) (oficial sau neoficial)	66.5%	
		Divorțat(ă) despărțit (ă)	5.8%	
		Văduv/ă	2.1%	
		NR	0.7%	
104.	Ce studii aveți?	Fără studii	0.7%	
		Studii primare	0.9%	
		Studii gimnaziale (medii incomplete)	6.6%	
		Studii liceale/ medii generale	21.0%	
		Studii secundar profesionale	14.8%	
		Studii medii de specialitate/ Colegiu	25.7%	
		Studii superioare, postuniversitare	29.7%	
		NR	0.7%	
105.	Ce poziție dețineți la locul de muncă?	Muncitor	60.5%	
		Manager/specialist	29.3%	
		Inginer	2.5%	
		Alta pozitie	6.6%	
		NR	1.1%	
106.	De câți ani lucrați la întreprinderea dată?	până la un an	14.5%	
		1-2 ani	15.5%	
		2-5 ani	22.3%	
		6-10 ani	18.2%	
		peste 10 ani	29.0%	
		NR	0.5%	

107.	Este cineva din gospodărie Dvs. plecat la muncă peste hotare?	Da	24.2%	→ 108
		Nu	75.4%	→110
		NR	0.3%	
108.	Dacă da, cine anume?	soția / soțul	19.0%	
		feciorul / fiica	26.1%	
		mama / tatăl	30.8%	
		altcineva	23.7%	
		NR	0.3%	
109.	În ce țară se află ruda Dvs.?	Rusia	38.0%	
		Italia	25.1%	
		Turcia	5.1%	
		Cehia	3.1%	
		Franta	3.1%	
		Ucraina	3.7%	
		SUA	3.0%	
		Portugalia	1.7%	
		Cipru	1.7%	
		Anglia	1.7%	
		Spania	1.4%	
		Grecia	1.0%	
		Germania	1.0%	
		Israel	1.0%	
		Alte tari sub un %	4.5%	
		Nu raspund	4.7%	
110.	Mediul Dvs. de reședință	Urban	73.1%	
		Rural	26.9%	

Intervievator! Întrebările 111, 112 și 113 le completați singur

111.	Denumirea întreprinderii	- 50 întreprinderi
112.	Forma de proprietate a întreprinderii	
113.	Localitatea	
114.	Raionul	

II. Cunoștințe și atitudini despre HIV

În continuare vom discuta despre cunoștințele și atitudinile Dvs. cu referință la HIV.

201.	Ați auzit despre HIV/SIDA?	Da	98.8%	→ 202
		Nu	1.2%	→ 204
202.	Dacă da, din ce surse ați auzit? Interviewator: răspuns multiplu	Mass media	52.6%	
		Centrul medicilor de familie	16.6%	
		La locul de muncă	5.6%	
		Prieteni, vecini	12.0%	
		Membrii familiei, rude	8.6%	
		Din alte surse (indicați) _____	4.6%	
203.	Vă rugăm să indicați sursa care, în viziunea Dvs., a fost cea mai demnă de încredere și cea mai bună? Interviewator: un singur răspuns	Mass media	59.6%	
		Oficiul medicilor de familie	26.8%	
		La locul de muncă	0.8%	
		Prieteni, vecini	2.8%	
		Membrii familiei	5.5%	
		Din alte surse (indicați)	1.7%	
		NȘ	2.3%	
		NR	0.4%	
În continuare vom discuta cu Dvs. despre căile de transmitere a HIV				
204.	Cum credeți Dvs., virusul HIV poate fi transmis prin contact sexual neprotejat?	Da	96.4%	
		Nu	2.1%	
		NȘ	1.3%	
		NR	0.2%	
205.	Cum credeți, virusul HIV poate fi transmis prin utilizarea în comun a veselei?	Da	18.8%	
		Nu	73.0%	
		NȘ	8.0%	
		NR	0.2%	
206.	Cum credeți, virusul HIV poate fi transmis de la mamă infectată la făt (în timpul gravidității sau nașterii)?	Da	89.9%	
		Nu	5.6%	
		NȘ	4.0%	
		NR	0.5%	
207.	Cum credeți, e posibil să te infectezi cu HIV prin strângere de mână?	Da	8.9%	
		Nu	85.9%	
		NȘ	4.8%	
		NR	0.5%	
208.	Cum credeți Dvs., virusul HIV poate fi transmis prin transfuzii de sânge sau produse sanguine contaminate?	Da	96.7%	
		Nu	1.5%	
		NȘ	1.6%	
		NR	0.2%	

209.	Cum credeți, virusul HIV se transmite prin sărut?	Da	25.3%	
		Nu	63.4%	
		NȘ	10.4%	
		NR	0.8%	
210.	Cum credeți, virusul HIV poate fi transmis prin utilizarea instrumentelor medicale și a acelor nesterile?	Da	94.7%	
		Nu	1.9%	
		NȘ	2.5%	
		NR	0.8%	
211.	Cum credeți, HIV se transmite pin laptele matern?	Da	59.8%	
		Nu	19.3%	
		NȘ	18.2%	
		NR	2.6%	
212.	Cum considerați Dvs., virusul HIV poate fi transmis prin tuse?	Da	16.1%	
		Nu	74.2%	
		NȘ	9.0%	
		NR	0.7%	
213.	Cum considerați Dvs., virusul HIV poate fi transmis prin utilizarea aceleiași seringi pentru injectare?	Da	93.3%	
		Nu	3.2%	
		NȘ	2.6%	
		NR	0.9%	
214.	Credeți că HIV se poate transmite prin contact cu transpirația?	Da	9.8%	
		Nu	77.3%	
		NȘ	11.6%	
		NR	1.3%	
215.	Credeți că HIV se transmite prin utilizarea toaletei (veceului) în comun ?	Da	17.1%	
		Nu	74.2%	
		NȘ	8.1%	
		NR	0.7%	
216.	Cum credeți Dvs., poate o persoană care arată absolut sănătoasă să fie infectată cu HIV?	Da	84.0%	
		Nu	9.6%	
		NȘ	5.7%	
		NR	0.7%	
Urmează un set de întrebări despre măsurile posibile de protecție contra infectării cu HIV				
217.	Cum credeți Dvs., riscul de infectare cu HIV este mai redus dacă o persoană are contacte sexuale doar cu un singur partener fidel neinfestat?	Da	89.6%	
		Nu	6.7%	
		NȘ	3.5%	
		NR	0.2%	
218.	Cum considerați Dvs., că riscul de infectare cu HIV poate fi redus dacă o persoană folosește întotdeauna echipament injectabil steril?	Da	89.6%	
		Nu	7.0%	
		NȘ	2.7%	
		NR	0.7%	

219.	În viziunea Dvs., riscul de infectare cu HIV este mai redus, dacă persoana folosește prezervativul în timpul fiecărui contact sexual?	Da	90.6%	
		Nu	6.7%	
		NȘ	2.2%	
		NR	0.4%	
220.	Vă rugăm să indicați în ce măsură considerați că Dvs. aveți acces la prezervative (le puteți procura oricând aveți nevoie)?	În foarte mare măsură	45.4%	
		În mare măsură	38.5%	
		În mică măsură	7.3%	
		În foarte mică măsură/deloc	3.7%	
		NȘ	2.9%	
		NR	2.2%	
221.	Cum credeți Dvs., poate o femeie gravidă infectată cu HIV preveni infectarea fătului, dacă primește tratament antiretroviral?	Da	40.7%	
		Nu	26.5%	
		NȘ	30.6%	
		NR	2.2%	
222.	În viziunea Dvs. , poate o persoană să se infecteze cu HIV dacă practică sex neprotejat cu un partener care arată absolut sănătos?	Da	84.0%	
		Nu	7.8%	
		NȘ	6.4%	
		NR	1.8%	
În continuare vom discuta despre atitudinea Dvs. față de prezervative. Vă rugăm să exprimați acordul sau dezacordul Dvs. cu următoarele afirmații:				
223.	Utilizarea prezervativelor este absolut necesară în timpul contactelor sexuale cu parteneri ocazionali	De acord	93.6%	
		Nu sunt de acord	4.0%	
		NȘ	1.4%	
		NR	1.0%	
224.	Este incomod de a discuta cu partenerul sexual despre utilizarea prezervativului	De acord	30.5%	
		Nu sunt de acord	65.0%	
		NȘ	3.2%	
		NR	1.3%	
225.	Procurarea unui prezervativ m-ar intimida	De acord	28.5%	
		Nu sunt de acord	65.9%	
		NȘ	3.9%	
		NR	1.7%	
226.	Utilizarea prezervativelor este acceptabilă pentru majoritatea persoanelor de vârsta mea	De acord	58.7%	
		Nu sunt de acord	25.4%	
		NȘ	13.1%	
		NR	2.9%	

Următorul set de întrebări se referă la atitudinea Dvs. față de persoanele care trăiesc cu HIV				
227.	Unii consideră că este rușinos să fii HIV infectat, alții sunt de părerea că HIV este o maladie ca multe altele și acest fapt nu este deloc rușinos. De ce părere sunteți Dvs.?	Este o rușine să fii HIV infectat	58.7%	
		Nu este o rușine să fii HIV infectat	25.4%	
		NȘ	13.1%	
		NR	2.9%	
228.	Dacă cineva din familia Dvs. ar fi HIV pozitiv, ați păstra în taină acest fapt?	Da	67.3%	
		Nu	21.0%	
		NȘ	9.5%	
		NR	2.1%	
229.	Dacă cineva în familia Dvs. ar fi bolnav de SIDA, ați îngriji de el/ea?	Da	90.0%	
		Nu	6.2%	
		NȘ	3.6%	
		NR	0.2%	
230.	Dacă Dvs. personal ați fi infectat cu HIV, cui ați spune despre aceasta? (răspuns multiplu)	Nu ași spune nimănui	6.0%	
		Soțului/soției	31.5%	
		Colegilor de serviciu	1.9%	
		Prietenilor	3.5%	
		Părinților	14.9%	
		Medicului	39.8%	
		Altcuiva	0.7%	
		NȘ	1.5%	
231.	Ați dori să lucrați alături de un coleg care este HIV pozitiv?	Da	27.3%	
		Nu	58.7%	
		NȘ	12.2%	
		NR	1.8%	
232.	Ați folosi veceul în comun cu un coleg care este HIV pozitiv ?	Da	42.7%	
		Nu	47.6%	
		NȘ	8.5%	
		NR	1.2%	
233.	Ați lua masa la cantina la care merge un coleg HIV pozitiv?	Da	44.1%	
		Nu	46.1%	
		NȘ	8.8%	
		NR	1.0%	
234.	Ați locui într-o odaie cu un coleg HIV pozitiv?	Da	25.6%	
		Nu	63.5%	
		NȘ	9.8%	
		NR	1.2%	

235.	Ați strânge mâna unei persoane HIV pozitive?	Da	62.2%	
		Nu	30.1%	
		NȘ	6.5%	
		NR	1.2%	
236.	Ați cumpăra produse alimentare de la un vânzător care este HIV pozitiv?	Da	20.9%	
		Nu	69.8%	
		NȘ	8.2%	
		NR	1.1%	
237.	Cum credeți, poate să lucreze în școală un profesor care este HIV pozitiv?	Da	27.0%	
		Nu	60.1%	
		NȘ	12.0%	
		NR	1.0%	
În continuare vom discuta despre atitudinea angajatorului Dvs. față de persoanele infectate cu HIV				
238.	Cum credeți Dvs., dacă s-ar fi aflat că un angajat al întreprinderii pentru care lucrați este HIV pozitiv, ar fi fost concediat din serviciu?	Da	26.7%	
		Nu	41.9%	
		NȘ	29.3%	
		NR	2.1%	
239.	În viziunea Dvs., i s-ar refuza promovarea în serviciu, sporul la salariu sau accesul la cursurile de instruire unui angajat HIV pozitiv la întreprinderea pentru care lucrați?	Da	24.7%	
		Nu	41.7%	
		NȘ	31.3%	
		NR	2.4%	
240.	În perioada de când lucrați la această întreprindere ați auzit de vre-un caz de discriminare a unui coleg HIV pozitiv de către administrația companiei?	Da	2.3%	
		Nu	89.0%	
		NȘ	7.4%	
		NR	1.3%	

III. Consilierea și testarea voluntară la HIV				
Următoarele întrebări se vor referi la consilierea și testarea voluntară la HIV.				
301.	Am dori să vă întrebăm dacă ați făcut testul la HIV în ultimele 12 luni?	Da	28.0%	→ 302
		Nu	69.8%	→ 308
		NR	2.1%	
302.	Când ați făcut testul la HIV, l-ați făcut din inițiativă proprie, din îndemnul cuiva, sau la insistența angajatorului Dvs.?	Din inițiativă proprie	35.2%	
		Din îndemnul cuiva	5.0%	
		La insistența angajatorului	33.7%	
		La indicația medicului	22.6%	
		NR	3.5%	
303.	Ați semnat vre-un act prin care ați confirmat acordul Dvs. de a face testul ?	Da	28.2%	
		Nu	69.2%	
		NR	2.6%	
304.	Înainte de efectuarea testului ați beneficiat de consiliere pre test (a discutat cineva cu Dvs. despre test)?	Da	26.4%	
		Nu	70.7%	
		NR	2.9%	
305.	Nu vrem să cunoaștem rezultatul, dar Dvs. cunoașteți rezultatul testului la HIV?	Da	80.9%	
		Nu	17.6%	
		NR	1.5%	
306.	Rezultatul testului v-a fost comunicat personal?	Da	72.4%	
		Nu	25.8%	
		NR	1.8%	
307.	După efectuarea testului la HIV, ați beneficiat de consiliere post test (a discutat cineva cu Dvs. rezultatele testării)?	Da	17.0%	
		Nu	78.3%	
		NR	4.7%	
308.	Ați dori să faceți /să repetați testul la HIV?	Da	43.7%	→ 310
		Nu	51.4%	→ 309
		NR	4.9%	
309.	Dacă nu doriți să faceți testul la HIV, din ce considerente? (răspuns multiplu)	Cred că sunt sănătos	55.9%	
		Nu am avut situații cu risc de infectare	37.2%	
		Mi-e teamă să nu fiu discriminat la locul de muncă	1.3%	
		Mi-e teamă de rezultatul testului	0.8%	
		Mi-e teamă că medicii nu vor respecta confidențialitatea	1.8%	
		Altceva _____	0.5%	
		NR	2.6%	

310.	Există posibilitatea de a face testul la HIV în localitatea Dvs.?	Da	72.8%	→ 311
		Nu	13.5%	→ 312
		NȘ	13.3%	
		NR	0.4%	
311.	Dacă da, atunci unde?	Cabinetul de consiliere și testare voluntară	19.2%	
		Centrul medicilor de familie	35.9%	
		Spitalul	36.1%	
		Instituție medicală privată	4.1%	
		Altceva (indicați) _____	1.5%	
		NȘ	2.7%	
		NR	0.6%	
312.	Dacă nu există posibilitatea de a face testul la HIV în localitatea Dvs., indicați la ce distanță trebuie să vă duceți pentru a beneficia de acest serviciu?	Până la 5 km	4.2%	
		6-10 km	15.7%	
		11-20 km	16.9%	
		Peste 20 km	29.9%	
		NȘ	31.1%	
		NR	2.1%	

IV. Securitatea și sănătatea în muncă și politica (setul de măsuri) întreprinderii privind HIV/SIDA

În continuare vom discuta despre securitatea și sănătatea în muncă și politica pe care o are întreprinderea la care lucrați privind HIV/SIDA

401.	Vă rugăm să indicați în ce măsură Vă simțiți protejat de careva riscuri la locul de muncă (accidente, boli profesionale etc.)	În foarte mare măsură	11.0%	
		În mare măsură	48.4%	
		În mică măsură	30.5%	
		Deloc	6.3%	
		NR	3.8%	
402.	În ce măsură sunteți informat despre drepturile angajaților și ale angajatorilor în domeniul securității și sănătății în muncă?	În foarte mare măsură	12.4%	
		În mare măsură	52.8%	
		În mică măsură	27.9%	
		Deloc	3.9%	
		NR	3.0%	
403.	Cine, în viziunea Dvs., este responsabil pentru asigurarea securității și sănătății în muncă la întreprinderea Dvs.?	Angajatorul	57.8%	
		Sindicatul	10.8%	
		Însuși salariații	22.6%	
		Nimeni	2.4%	
		Inginer TS	1.6%	
		NȘ	2.7%	
		NR	2.0%	
404.	Ați fost Dvs. informat despre posibilitatea apariției unor riscuri de securitate și sănătate la locul de muncă ?	Da	81.9%	
		Nu	15.8%	
		NR	2.3%	→ 406
405.	Dacă da, cine v-a informat?	Reprezentant syndicate	2.2%	
		Responsabilul de securitatea și sănătatea muncii la locul de muncă	81.8%	
		Lucrătorii medicali	4.9%	
		Șeful meu direct	10.0%	
		Colegul	1.1%	
		Altceineva (cine)		
406.	În ce măsură Vă considerați informat despre drepturile persoanelor HIV pozitive la locul de muncă?	În foarte mare măsură	3.1%	
		În mare măsură	17.0%	
		În mică măsură	32.9%	
		Deloc	45.1%	→ 408
		NR	1.8%	

407.	Dacă sunteți informat Vă rugăm să indicați drepturile de care beneficiază o persoană HIV pozitivă la locul de muncă? Intervievator: bifați răspunsurile selectate de respondent în tabelul din dreapta Răspuns multiplu	Dreptul la un loc de muncă	23.7%	
		Dreptul de a refuza testarea obligatorie la HIV la orice etapă de angajare	3.8%	
		Dreptul la tratament antiretroviral fără plată	16.9%	
		Dreptul la ajutor social și material	16.9%	
		Dreptul la confidențialitate privind statutul HIV	17.7%	
		Dreptul la asigurarea cu un loc de muncă în corespundere cu starea sănătății	16.6%	
		NȘ	1.8%	
		NR	2.5%	
408.	În ce măsură considerați că administrația întreprinderii Dvs. este la curent cu problema HIV/SIDA în Republica Moldova ?	În mare măsură	43.1%	
		În mică măsură	29.8%	
		Deloc	12.4%	
		NR	14.6%	
409.	În viziunea Dvs. cât de necesar este ca întreprinderea pentru care lucrați să dispună de o politică (un set de măsuri) în domeniul HIV/SIDA?	Foarte necesar	49.8%	
		Relativ necesar	32.6%	
		Deloc nu este necesar	7.5%	
		NȘ	7.7%	
		NR	2.4%	
410.	Dispune întreprinderea Dvs. de o politică (un set de măsuri) privind HIV/SIDA?	Da	20.9%	→ 411
		Nu	47.3%	→ 414
		NȘ	27.2%	
		NR	4.6%	
411.	Dacă da, în ce măsură sunteți personal informat despre conținutul acestei politici (set de măsuri)?	În mare măsură	21.3%	
		În mică măsură	47.6%	
		Deloc	27.2%	→ 414
		NR	3.9%	
412.	De unde ați obținut informația despre această politică (set de măsuri)? Răspuns multiplu. Bifați în drept cu fiecare răspuns identificat.	Seminare la locul de muncă	21.7%	
		De la angajator personal	13.0%	
		De la colegi în timpul discuției	21.7%	
		Din broșurile, anunțurile companiei	39.1%	
		Altceva (indicați)	3.4%	
		NR	1.0%	

413.	Ce părți componente include această politică (set de măsuri)? Răspuns multiplu. Bifați în drept cu fiecare răspuns identificat.	Educație privind prevenirea HIV (instruiri, seminare, lecții)	24.7%	
		Asigurare cu informație necesară despre serviciile din comunitate care acordă suport persoanelor HIV pozitive	11.3%	
		Non discriminarea persoanelor HIV pozitive	14.4%	
		Non obligativitatea testării la HIV a noilor angajați	4.1%	
		Asigurarea confidențialității datelor despre starea sănătății angajaților	13.9%	
		Mediu de muncă sănătos	19.3%	
		Neconcedierea de la locul de muncă a persoanelor HIV pozitive	7.2%	
		Suport în recalificarea persoanei HIV pozitive, în caz de necesitate	2.8%	
		NȘ	1.8%	
		NR	0.3%	
414.	În ultimele 6 luni ați participat la careva activități de educare (de ex. seminar) care să abordeze tema HIV/SIDA, în cadrul întreprinderii pentru care lucrați?	Da	3.4%	
		Nu	95.6%	
		NR	1.0%	
415.	În ce măsură credeți că este posibil de a obține la locul Dvs. de muncă informația despre serviciile de consiliere și testare voluntară la HIV din comunitate?	În mare măsură	16.4%	
		În mică măsură	52.3%	
		Deloc	20.0%	
		NR	11.3%	
416.	În ce măsură credeți că este posibil de a obține la locul Dvs. de muncă informația despre serviciile de suport și tratament la HIV din comunitate?	În mare măsură	14.6%	
		În mică măsură	49.7%	
		Deloc	22.1%	
		NR	13.6%	
417.	Considerați Dvs. că administrația întreprinderii se implică consecvent în sponsorizarea (finanțarea) activităților de profilaxie și control al infecției HIV?	Da	16.8%	
		Nu	47.2%	
		NȘ	30.4%	
		NR	5.7%	
În continuare Vă rugăm să Vă exprimați acordul sau dezacordul Dvs. privind următoarele afirmații cu referință la compania (conducerea întreprinderii) la care activați.				
418	Compania nu încalcă drepturile persoanelor HIV pozitive la angajarea lor în câmpul muncii, si recunoaște că colaboratorii HIV pozitivi pot continua să muncească atât cât le permite sănătatea	Dezacord total	13.1%	
		Acord parțial	27.4%	
		Acord total	18.8%	
		NȘ	36.9%	
		NR	3.8%	

419	Compania manifestă aceeași atitudine față de persoanele HIV pozitive ca și față de alte persoane, în condițiile în care ele își îndeplinesc funcțiile de serviciu	Dezacord total	13.2%	
		Acord parțial	28.0%	
		Acord total	17.7%	
		NȘ	38.0%	
		NR	3.0%	
420	Compania poate oferi condiții de muncă adecvate stării sănătății pentru persoanele HIV pozitive	Dezacord total	15.3%	
		Acord parțial	28.7%	
		Acord total	15.3%	
		NȘ	37.2%	
		NR	3.5%	
421	Compania creează condiții necesare pentru asigurarea nediscriminării persoanelor HIV pozitive la locul de muncă	Dezacord total	15.0%	
		Acord parțial	26.0%	
		Acord total	20.0%	
		NȘ	35.4%	
		NR	3.7%	
422	Compania asigură confidențialitatea datelor despre starea sănătății colaboratorilor săi inclusiv a acelor HIV pozitivi	Dezacord total	12.2%	
		Acord parțial	25.0%	
		Acord total	29.2%	
		NȘ	29.6%	
		NR	4.0%	
423	Compania acordă o atenție deosebită informării colaboratorilor despre problema HIV/ SIDA	Dezacord total	26.5%	
		Acord parțial	32.9%	
		Acord total	16.2%	
		NȘ	21.2%	
		NR	3.2%	
424.	În ce măsură sunteți Dvs. personal mulțumit de politica (setul de măsuri) întreprinderii la care lucrați privind HIV/ SIDA?	În mare măsură	17.5%	
		În mică măsură	44.1%	
		Deloc	19.6%	
		NR	0.5%	

V. Comportamentul sexual

Următoarele întrebări se vor referi la o temă destul de personală cum ar fi relațiile Dvs. sexuale. Înțelegem că este destul de dificil de discutat la tema dată. Totodată, Vă rugăm să răspundeți onest la aceste întrebări, reieșind din faptul că noi nu vom divulga nimănui răspunsurile Dvs. și le vom utiliza doar în scopuri de dezvoltare a unor programe noi de educație.

501.	Ați întreținut vreodată relații sexuale?	Da	90.2%	→ 502
		Nu	4.7%	→ finisarea interviului
		Refuz să răspund	5.1%	
502.	Câți parteneri sexuali ați avut în ultimele 12 luni?	Nici unul	7.9%	
		Unul	69.9%	
		Mai mult de unul	16.4%	
		Refuz să răspund	5.7%	
503.	Cât de des ați folosit prezervativul în timpul contactelor sexuale în ultimele 12 luni?	Întotdeauna	14.8%	
		Uneori	25.0%	
		Deloc	50.4%	
		În ultimele 12 luni nu am întreținut relații sexuale	3.4%	
		Refuz să răspund	6.4%	
504.	La ultimul contact sexual ați folosit prezervativul?	Da	25.3%	→ finisarea interviului
		Nu	66.0%	
		Refuz să răspund	8.7%	→ 505
505.	Dacă nu ați folosit, care a fost motivul ? Răspuns multiplu. Bifați răspunsul în spațiul rezervat din dreapta.	Nu am avut prezervativ cu mine	3.6%	
		Nu am dorit să folosesc prezervativ, nu-mi place	15.0%	
		Partenerul/partenera a fost împotriva	3.9%	
		Prezervativul este prea scump și nu-mi pot permite să-l cumpăr	1.1%	
		Folosesc alte contraceptive	11.3%	
		Nu cred că este necesar	53.3%	
		Altceva (indicați)	2.3%	
		NȘ	0.3%	
		NR	8.6%	
		Vrem copii	0.3%	
		Am incredere	0.2%	

INTERVIEWATOR! MULȚUMIȚI RESPONDENTUL PENTRU PARTICIPARE LA SONDAJ ȘI PREZENTAȚI-I FLAIERUL CU DATELE DE CONTACT ALE AGENȚIEI DE CERCETARE.

Indicatori integrați (conform cerințelor UNGASS)

1.	Nivel de cunoștințe corecte despre căile de transmitere a HIV	% persoanelor care au dat un răspuns corect la următoarele 5 întrebări: Poate oare fi redus riscul de transmitere a HIV dacă ai contacte sexuale cu un singur partener neinfestat care nu are alți parteneri? Poate oare o persoană să reducă riscul de infectare cu HIV utilizând prezervativul la fiecare contact sexual? Poate oare o persoană care arată absolut sănătoasă să fie infectată cu HIV? Poate oare o persoană să se infecteze cu HIV prin utilizarea veceului în comun? Poate oare o persoană să se infecteze cu HIV prin utilizarea în comun a veselei?
2.	Nivelul de stigmă și discriminare	% persoanelor care au dat un răspuns corect la următoarele 4 întrebări: Dacă cineva din familia Dvs. ar deveni infectat cu HIV ați păstra în secret acest fapt? Dacă cineva din rudele Dvs. ar fi bolnav de SIDA, ați îngriji de ea? Ați cumpăra produse de la un vânzător despre care știți că are HIV? Cum credeți poate să lucreze în școală un profesor dacă este infectat cu HIV?
3.	Ponderea angajaților care au făcut testul la HIV și au beneficiat de consiliere pre și post test	% persoanelor care au răspuns afirmativ la următoarele 3 întrebări Dvs. personal ați făcut testul la HIV în ultimele 12 luni? Dacă ați făcut testul la HIV, ați beneficiat de consiliere pre test? Dacă ați făcut testul la HIV, ați beneficiat de consiliere post test ?
4.	Ponderea persoanelor care au avut mai mult de un partener sexual în ultimele 12 luni și la ultimul contact sexual nu au utilizat prezervativ	% persoanelor care au avut mai mult de un partener sexual în ultimele 12 luni și la ultimul contact sexual nu au utilizat prezervativ

LISTA DIAGAMELOR

Diagrama 1.	Structura întreprinderilor în funcție de numărul de angajați	8
Diagrama 2.	Structura întreprinderilor în funcție de domeniul de activitate	9
Diagrama 3.	Sursa de informare despre HIV/SIDA.....	13
Diagrama 4.	Vă rugăm să indicați sursa care în viziunea Dvs., a fost cea mai demnă de încredere și cea mai bună.	13
Diagrama 5.	Cum credeți HIV poate fi transmis prin...?	14
Diagrama 6.	Cum credeți HIV poate fi transmis prin...?	15
Diagrama 7.	Cum credeți Dvs., poate o persoană care arată absolut sănătoasă să fie infectată cu HIV?	16
Diagrama 8.	În viziunea Dvs., riscul de infectare cu HIV este mai redus dacă...?	16
Diagrama 9.	Cum credeți Dvs., poate o femeie gravidă infectată cu HIV preveni infectarea fătului, dacă primește tratament antiretroviral?	17
Diagrama 10.	Ați întreținut vreodată relații sexuale?	18
Diagrama 11.	Câți parteneri sexuali ați avut în ultimele 12 luni?	18
Diagrama 12.	Accesul respondenților la prezervative	19
Diagrama 13.	Vă rugăm să Vă exprimați acordul sau dezacordul Dvs. Privind următoarele afirmații.....	20
Diagrama 14.	Cît de des ați folosit prezervativul în timpul contactelor sexuale în ultimele 12 luni?.....	21
Diagrama 15.	La ultimul conact sexual ați folosit prezervativul?	22
Diagrama 16.	Dacă nu ați folosit prezervativul, care a fost motivul?.....	23
Diagrama 17.	Considerați Dvs. că este rușinos să fii infectat cu HIV?	24
Diagrama 18.	Dacă cineva din familie ar fi infectat cu HIV, ați păstra în taină acest fapt?.....	24
Diagrama 19.	Dacă Dvs. personal ați fi infectat cu Hiv cui ati spune despre aceasta?	25
Diagrama 20.	Dacă cineva în familia Dvs. ar fi bolnav de SIDA, ați îngriji de el/ea?.....	25
Diagrama 21.	Atitudinea respondenților față de colegii de muncă HIV infectați.....	26
Diagrama 22.	Atitudinea respondenților față de persoanele HIV pozitive	27
Diagrama 23.	Ați făcut testul la HIV în ultimele 12 luni?	28
Diagrama 24.	Cînd ați făcut testul la HIV, l-ați făcut din inițiativă proprie, din îndemnul cuiva, sau la insistența angajatorului?	28
Diagrama 25.	Ați semnat vreun act prin care să confirmați ati confirmat acordul Dvs. de a face testul?	29
Diagrama 26.	Ponderea respondenților care au beneficiat de consiliere pre și post test	29
Diagrama 27.	Dvs. cunoașteți rezultatele testului la HIV?.....	30
Diagrama 28.	Rezultatul testului v-a fost comunicat personal?	30
Diagrama 29.	Există posibilitatea de a face testul la HIV în localitatea Dvs.?	31
Diagrama 30.	Facilitățile din localitate unde respondenții pot face testul la HIV	31
Diagrama 31.	Ați dori să faceți/să repetați testul al HIV?	32
Diagrama 32.	Dacă nu doriți să faceți testul al HIV, din ce considerente?	32
Diagrama 33.	În ce măsură Vă simțiți protejat de careva riscuri la locul de muncă?	33

Diagrama 34. În ce măsură sunteți informat despre drepturile angajaților în domeniul securității și sănătății în muncă?	33
Diagrama 35. Cine este responsabil pentru asigurarea securității și sănătății în muncă la întreprinderea Dvs.?	34
Diagrama 36. Ați fost Dvs. informat despre posibilitatea apariției unor riscuri de securitatea și sănătate la locul de muncă?	34
Diagrama 37. În ce măsură vă considerați informat despre drepturile persoanelor HIV pozitive la locul de muncă? ..	35
Diagrama 38. Vă rugăm să indicați drepturile de care beneficiază o persoană HIV pozitivă la locul de muncă.	35
Diagrama 39. În ce măsură administrația întreprinderii Dvs. este la curent cu problema HIV/SIDA în Republica Moldova?	36
Diagrama 40. Cât de necesar este ca întreprinderea pentru care lucrați să dispună de o politică în domeniul HIV/SIDA?	36
Diagrama 41. Dispune întreprinderea Dvs. de o politică privind HIV/SIDA?	37
Diagrama 42. În ce măsură sunteți personal informat despre această politică?	37
Diagrama 43. De unde ați obținut informația despre această politică?	38
Diagrama 44. În ultimele 6 luni ați participat la careva activități de educare care să abordeze problema HIV/SIDA, în cadrul întreprinderii pentru care lucrați?	38
Diagrama 45. În ce măsură este posibil de a obține la locul Dvs. de muncă informația despre...?	39
Diagrama 46. Considerați că administrația întreprinderii se implică consecvent în sponsorizarea activităților de profilaxie și control al infecției HIV?	39
Diagrama 47. În ce măsură sunteți de acord cu faptul că întreprinderea la care lucrați.....	40
Diagrama 48. În ce măsură sunteți de acord cu faptul că întreprinderea la care lucrați Dvs....	41
Diagrama 49. În perioada de când lucrați la această întreprindere ați auzit de vre-un caz de discriminare a unui coleg HIV pozitiv de către administrația companiei?	41
Diagrama 50. Cum credeți dacă s-ar fi aflat că un angajat al întreprinderii pentru care lucrați este HIV pozitiv, ar fi fost concediat din serviciu?	42
Diagrama 51. Cum credeți, i s-ar refuza promovarea în serviciu, sporul la salariu sau accesul la cursurile de instruire unui angajat HIV pozitiv la întreprinderea la care lucrați?	42

LISTA TABELELOR

Tabelul 1. Indicatorul integrat al cunoștințelor corecte despre căile de transmitere a HIV pe medii de reședință, vârste și studii.....	17
Tabelul 2. Numărul de parteneri sexuali în ultimele 12 luni în funcție de vârstă și sex.....	19
Tabelul 3. Vă rugăm să manifestați acordul sau dezacordul Dvs. cu următoarea afirmație: „Procurarea unui prezervativ m-ar intimida”	20
Tabelul 4. Vă rugăm să manifestați acordul sau dezacordul Dvs. cu următoarea afirmație: „Este incomod de a discuta cu partenerul sexual despre utilizarea prezervativelor”	21